

НАРЕДБА за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование

Обн. - ДВ, бр. 81 от 10.10.2017 г.; изм. и доп., бр. 31 от 10.04.2018 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм. и доп. - ДВ, бр. 105 от 18.12.2018 г., в сила от 01.01.2019 г.

Приета с ПМС № 219 от 05.10.2017 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) С тази наредба се определя държавният образователен стандарт за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, както и:

1. условията и редът за определяне на броя на паралелките и групите и на броя на учениците и на децата в тях, както и за организиране на индивидуално обучение на ученик от паралелка;

2. условията и редът за осигуряване на обучението по български език по чл. 17, ал. 1 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО);

3. (нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) правилата за разпределяне на средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) редът за включване на частните детски градини и училища в системата на държавно финансиране;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) приемането на деца и ученици за безплатно обучение в частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране;

6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) методиката за определяне на максималния размер за събираните средства от родителите на деца и ученици от частните детски градини и училища;

7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) условията и редът за възстановяване на неизразходваните средства от държавната субсидия от частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране;

8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) условията и редът за преустановяване предоставянето на средства от държавния бюджет на частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране.

Чл. 2. (1) Със средства от държавния бюджет се финансират дейностите в системата на предучилищното и училищното образование за:

1. издръжка на процеса на възпитание и обучение на децата и учениците;
2. подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие;
3. развитие на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие;
4. изпълнение на национални програми за развитие на образованието.

(2) Освен със средства по ал. 1 дейностите в системата на предучилищното и училищното образование може да се финансират и със средства от

бюджетите на общините, от европейски фондове и програми и от собствени приходи на институциите.

(3) Държавните и общинските училища могат да реализират собствени приходи от организиране на обучителни курсове срещу заплащане, в които учениците на същото училище могат да се включват безплатно.

Глава втора

СРЕДСТВА ЗА ИЗДРЪЖКА НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ВЪЗПИТАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата от държавния бюджет за издръжка на дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи държавни и общински детски градини и училища, въз основа на броя на децата и учениците, броя на групите и паралелките, вида и броя на образователните институции и на стандарти за дете и ученик, за група и паралелка и за образователна институция, определени с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Със стандартите по ал. 1 се определя размерът на средствата за конкретна дейност, обект на държавна политика за съответната година, наричани по-нататък „стандарти“.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата по ал. 1 се умножават по регионален коефициент, който се определя в зависимост от броя на населението в общинския център и неговата отдалеченост от областен град и от населено място с население над 100 000 жители.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Отдалечеността по ал. 3 се измерва съгласно разстоянията по републиканската пътна мрежа.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Отчитането на броя на населението се извършва по данни на Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройството за населението по постоянен и настоящ адрес.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) .

Чл. 3а. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) За целите на прилагането на регионалния коефициент общините се групират в осем групи съгласно приложение № 1. В резултат от съвкупното действие на факторите по чл. 3, ал. 3 за всяка от групите се определя различна стойност на регионалния коефициент съгласно приложение № 1а.

(2) При групирането по ал. 1 с допълнителна тежест се отчита и местонахождението на общината в следните региони за целенасочено въздействие - малка гранична община, Северозападен район и географските територии на Родопи и Странджа-Сакар, съгласно списък - приложение № 1б.

(3) Като малка гранична община се определя община с население под 20 000 души, чиято граница съвпада с държавна граница, с изключение на морската, както и община, която е заобиколена само от гранични общини.

(4) Принадлежността към Северозападния район се определя по смисъла на чл. 4, ал. 3, т. 1 от Закона за регионалното развитие.

(5) Принадлежността към Родопи и Странджа-Сакар се определя за община, в която над 50 на сто от населението живее на географската територия на планината.

(6) За държавните и частните детски градини и училища се прилага регионалният коефициент за общината, в която се намират.

Чл. 36. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Със средства от държавния бюджет по чл. 3 се финансират изцяло дейностите за:

1. задължителното предучилищно образование на децата от 5-годишна възраст до постъпването им в I клас, осъществявано в групи в детските градини или училищата;

2. обучението по учебен план от I до XII клас в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план.

(2) За дейностите по ал. 1 се финансират разходите за персонал и присъщата издръжка с изключение на разходите за медицински персонал.

(3) Със средства от държавния бюджет по чл. 3 се финансират частично дейностите за:

1. отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на деца в яслени групи в детските градини;

2. отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на деца от 2-до 4-годишна възраст в групи в детските градини.

(4) За дейностите по ал. 3 се финансират разходите за персонал с изключение на разходите за медицински персонал.

Чл. 4. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят получените средства по чл. 3 между детските градини и училищата въз основа на утвърдени от тях формули, независимо дали прилагат система на делегиран бюджет.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Формулите по ал. 1 се утвърждават за всяка дейност от Единната бюджетна класификация по чл. 14, ал. 2 от Закона за публичните финанси (ЕБК).

(3) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи държавни детски градини и училища, разпределят средствата по стандартите по чл. 3, ал. 1 въз основа на утвърдени от тях формули.

(4) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата за всяка институция, определени по реда на ал. 3, се коригират с регионалният коефициент за общината, в която се намира съответната институция.

Чл. 5. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят по формула 100 на сто от средствата за съответната дейност, получени по реда на чл. 3.

(2) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Броят на децата и учениците, на групите и паралелките, както и броят и видът на образователните институции се определят по данни от Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) към 1 януари на текущата година.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Във формулата по ал. 1 не се включват средствата от държавния бюджет по чл. 280, ал. 3, т. 2 - 4 и чл. 282, ал. 14, както и средствата по чл. 282, ал. 24 ЗПУО.

Чл. 6. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Средствата по стандарта за ученици в самостоятелна форма на обучение се предоставят от първостепенните разпоредители с бюджет на училищата след приключването на изпитите за определяне на годишните оценки по учебните предмети от училищния учебен план в зависимост от броя на явилите се ученици.

(2) В случаите, когато броят на явилите се ученици по ал. 1 е по-малък от броя на учениците в самостоятелна форма по НЕИСПУО към 1 януари на текущата година, неразпределените средства се отнасят в резерва за нерегулярни разходи и се разходват по реда на чл. 282, ал. 11 от ЗПУО.

(3) За учениците и съответно лицата по чл. 112, ал. 1, т. 2, 3 и 4 от ЗПУО, които не са се явили или не са положили успешно изпитите, не се предоставят средства от държавния бюджет за обучението им в същия клас през следващата учебна година.

Чл. 6а. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) При разпределянето на средствата между училищата по формулата за съответната година броят на учениците с наложени санкции по чл. 199, ал. 1, т. 4 от ЗПУО се добавя и към броя на учениците в училищата, наложили санкциите.

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Първостепенният разпоредител с бюджет публикува на интернет страницата си в двуседмичен срок от утвърждаването на формулите по чл. 4, ал. 1:

1. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) утвърдените формули по чл. 282, ал. 6 ЗПУО, включително условията и реда за разпределение на средствата по отделните допълнителни компоненти, включени в съответната формула, в т.ч. резерва, както и правилата за промени в разпределението на средствата между училищата и детските градини при изменение на основния компонент на формулата;

2. информация за разпределението на средствата между училища и детски градини и по компоненти на всяка отделна формула.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Първостепенните разпоредители с бюджет определят и утвърждават бюджетите на всяка институция в системата на предучилищното и училищното образование в съответствие с разпределението на средствата по стандарти, допълващи стандарти и нормативи за дете или ученик, определени с акта по чл. 282, ал. 3 ЗПУО.

(2) Заедно с утвърждаването на бюджетите първостепенните разпоредители с бюджет предоставят на директорите на институциите по ал. 1 и информацията по чл. 7.

Чл. 9. (1) Институциите в системата на предучилищното и училищното образование публикуват на интернет страницата си утвърдения си бюджет, тримесечните отчети и годишния отчет за изпълнението му.

(2) Бюджетите се публикуват в срок до 10 дни от утвърждаването им от първостепенния разпоредител с бюджет. Тримесечните отчети се публикуват със срок до 5-о число на месеца, следващ месеца на изготвяне на отчета. Годишният отчет се публикува в срок до 10 дни от определения от първостепенния разпоредител с бюджет срок за представянето му.

(3) При липса на собствена интернет страница институциите по ал. 1 подават информацията за публикуване на интернет страницата на първостепенния разпоредител с бюджет.

Глава трета

СРЕДСТВА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА РАВНИЯ ДОСТЪП И ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Средствата за организиране на транспорт на децата и учениците по чл. 283, ал. 2 ЗПУО се предоставят на общините и се разходват при условията и по реда на Наредбата за условията и реда за предоставяне на средства за компенсирание на намалените приходи от прилагането на цени за обществени пътнически превози по автомобилния транспорт, предвидени в нормативните актове за определени категории пътници, за субсидиране на обществени пътнически превози по нерентабилни автобусни линии във вътрешноградския транспорт и транспорта в планински и други райони и за издаване на превозни документи за извършване на превозите, приета с Постановление № 163 на Министерския съвет от 2015 г. (обн., ДВ, бр. 51 от 2015 г.; изм. и доп., бр. 53 от 2017 г.).

(2) По предложение на министъра на образованието и науката могат да се планират и предоставят средства от държавния бюджет за поддръжка на автобуси, предоставени на детските градини и училищата за осигуряване на транспорт на деца и ученици по чл. 283, ал. 2 ЗПУО.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата по ал. 2 се предоставят на детските градини и училищата, на които са предоставени за ползване автобусите въз основа на допълващ стандарт, определен с акта по чл. 282, ал. 3 ЗПУО.

Чл. 11. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата от държавния бюджет за целодневна организация на учебния ден се разпределят между първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи училища, въз основа на броя на учениците от I до VII клас, обхванати в целодневна организация на учебния ден при условията на чл. 102, ал. 2 ЗПУО, и на норматив за ученик и за група, определен с акта по чл. 282, ал. 3 ЗПУО.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) С нормативите за целодневна организация на учебния ден по ал. 1 се финансират дейности по:

1. самоподготовка;
2. отдих и спорт;
3. занимания по интереси.

(3) Средствата от държавния бюджет за целодневна организация на учебния ден се използват за финансиране на разходи за персонал и за присъща издръжка на дейностите по ал. 2.

(4) Средствата по ал. 3 може да се използват и за поевтиняване на обедното хранене на ученици, включени в целодневна организация на учебния ден.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Нормативите за целодневна организация на учебния ден може да се диференцира в зависимост от обективни географски и демографски, инфраструктурни и други характеристики на общината, определящи различия в средните разходи на един ученик за осъществяване на дейността.

(6) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят средствата по ал. 1 между училищата въз основа на формула, утвърдена при условията и по реда на чл. 282, ал. 7 - 9 ЗПУО.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата от държавния бюджет за подпомагане на храненето на децата в задължително предучилищно образование и на учениците от I до IV клас в държавните и в общинските детски градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа, извън средства по чл. 11, ал. 4, се предоставят въз основа на норматив за дете или ученик, определен с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.

(2) Средствата за подпомагане на храненето се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на децата в задължително предучилищно образование и на учениците от I до IV клас и на норматива по ал. 1.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.; доп., бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата по чл. 12 се предоставят за осигуряване на закуска, мляко, зеленчуци и/или плодове на децата от задължителното предучилищно образование в детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа, както и на учениците от I до IV клас или за подпомагане на обедното хранене на учениците от I до IV клас в държавните и в общинските училища и центровете за специална образователна подкрепа.

(2) Средствата по ал. 1 могат да се използват за допълване на средствата по чл. 11, ал. 4 за обедно хранене на учениците от I до IV клас в целодневна организация на учебния ден.

(3) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Когато със средствата по ал. 1 се осигурява закуска, средствата се използват за предоставяне на основна закуска или за подкрепителна закуска (подкрепително хранене) в зависимост от подадената заявка от детската градина, училището или центъра за специална образователна подкрепа.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Основната закуска по ал. 3 осигурява 20 на сто от енергийното съдържание на храната за деня на съответната възрастова група и се предоставя сутрин до 9,00 часа.

(5) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Подкрепителната закуска (подкрепителното хранене) по ал. 3 осигурява 10 - 15 на сто от енергийното съдържание на храната за деня за съответната възрастова група и се предоставя:

1. в голямото междучасие сутрин за децата от подготвителните групи в държавните и в общинските училища и в центровете за специална образователна подкрепа;

2. в голямото междучасие сутрин или след обяд за учениците от I до IV клас в държавните и в общинските училища и в центровете за специална образователна подкрепа;

3. съобразно дневния режим на съответната детска градина за децата от задължителното предучилищно образование.

(6) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Закуската на децата от задължителното предучилищно образование в детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа, както и на

учениците от I до IV клас се осигурява в съответствие с изискванията на Наредба № 37 на министъра на здравеопазването от 2009 г. за здравословното хранене на учениците (ДВ, бр. 63 от 2009 г.), на Наредба № 6 на министъра на здравеопазването от 2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения (ДВ, бр. 65 от 2011 г.) и на Наредба № 9 на министъра на земеделието и храните от 2011 г. за специфичните изисквания към безопасността и качеството на храните, предлагани в детските заведения, училищните столове и обектите за търговия на дребно на територията на училищата и на детските заведения, както и към храни, предлагани при организирани мероприятия за деца и ученици (обн., ДВ, бр. 73 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2012 г., бр. 85 от 2015 г. и бр. 81 от 2018 г.; Решение № 2308 на Върховния административен съд от 21.02.2018 г. по а.д. № 927 от 2017 г. - ДВ, бр. 93 от 2018 г.).

(7) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Педагогическият съвет взема решение за вида на предлаганата закуска - основна закуска или подкрепителна закуска (подкрепително хранене), след проучване на мнението на родителите и при отчитане на мнението на обществения съвет.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят пълния размер на средствата за подпомагане на храненето по чл. 12 между детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа пропорционално на броя на децата и учениците въз основа на заявка по образец съгласно приложение № 1в, подадена не по-късно от 15 декември на предходната бюджетна година.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) При промяна в броя на децата в задължително предучилищно образование или учениците от I до IV клас, за които детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа получават средства по реда на ал. 1, първостепенният разпоредител с бюджет може да извърши промени в разпределението на средствата за подпомагане на храненето за периода 15 септември - 31 декември на текущата бюджетна година.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Средствата, предоставени за подпомагане на храненето, се разходват само за присъстващите в групите за задължително предучилищно образование деца и за присъстващите в клас ученици от I до IV клас.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Неизразходваните средства за подпомагане на храненето в края на годината остават в преходен остатък по бюджетите на детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа при запазване на целевия им характер.

Чл. 16. (1) Общата подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, осигурявана от детските градини и училища за дейностите съответно по чл. 178, ал. 1, т. 1 - 9 и т. 11 - 14 ЗПУО, се финансира за сметка на:

1. средствата за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците и за целодневна организация на учебния ден;
2. целеви средства от държавния бюджет;
3. европейски фондове и програми;
4. други приходи на училищата и детските градини.

(2) За дейности за обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, финансирани от европейски фондове и програми, не се осигуряват средства от държавния бюджет.

Чл. 16а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) От държавния бюджет се предоставят целеви средства за занимания по интереси, организирани от държавните и общинските училища, за развитие на способностите, компетентностите и за изява на дарбите на учениците.

(2) Средствата по ал. 1 се предоставят на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на нормативи за занимания по интереси за институция и за ученик в дневна форма или в дуална система на обучение, определени с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО, като броят на учениците се определя по данни от НЕИСПУО към 1 януари на текущата година.

(3) Средствата по ал. 1 на общинските училища се разпределят, както следва:

1. 100 на сто от норматива за занимания по интереси на институция и 88 на сто от норматива за занимания по интереси за ученик по броя на учениците;

2. неразпределените дванадесет на сто от средствата по т. 1 се разходват от първостепенните разпоредители с бюджет за организиране на изяви, включително състезания, концерти и други, с учениците, които участват в заниманията по интереси на територията на общината.

(4) Министърът на образованието и науката, министърът на културата и министърът на младежта и спорта разпределят пълния размер на получените от държавния бюджет средства за занимания по интереси между финансираните от тях училища съобразно нормативите за занимания по интереси на институция и на ученик в дневна форма или в дуална система на обучение.

Чл. 16б. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) С получените по реда на чл. 16а, ал. 3, т. 1 и ал. 4 средства училищата финансират разходи за възнаграждения на ръководителите на групи за занимания по интереси, за външни изпълнители, за закупуване на материали, за абонамент за специализирана литература и електронни продукти, за посещение на културни, исторически и спортни обекти, за изяви и за транспорт.

(2) Разходите за възнаграждения на педагогическите и непдагогическите специалисти от училището са съгласно определените във вътрешните правила размери за работната заплата.

(3) Разходите за посещения на културни, исторически и спортни обекти заедно с извършените във връзка с тях разходи за транспорт не могат да надвишават 10 на сто от размера на предоставените на училището средства.

(4) Неусвоените средства в края на годината остават в преходен остатък, включват се в бюджета на училището за следващата година и се разходват само за дейности за занимания по интереси.

(5) При установяването на увеличаващ се преходен остатък по бюджета на училището за сметка на неусвоени средства за занимания по интереси за период три последователни години финансирането на заниманията по интереси за училището се преустановява до усвояването на реализирания преходен остатък. Директорът на училището представя на първостепенния разпоредител с бюджет подробен анализ за неизпълнението на програмите за занимания по интереси по държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(6) С получените средства по ал. 1, включително останалите в преходен остатък средства по ал. 4, училищата не могат да финансират дейности за занимания по интереси, финансирани за сметка на европейски фондове и програми.

Чл. 16в. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) Със средствата по чл. 16а, ал. 3, т. 2, както и с намалените от училищата средства за изпълнение на изисквания за организиране и провеждане на занимания по интереси съгласно държавния образователен стандарт за приобщаващото образование, първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи общински училища, могат да извършват разходи за транспорт, наем на зали и оборудване за провеждане на изяви и дейности, свързани със занимания по интереси.

(2) Неусвоените средства по ал. 1 в края на годината се възстановяват в централния бюджет.

(3) Със средствата по чл. 16а не може да се финансират дейностите за занимания по интереси, утвърдени в годишната програма по чл. 17, ал. 1 на центровете за подкрепа за личностно развитие.

(4) Министърът на образованието и науката, министърът на културата и министърът на младежта и спорта разпределят намалените от училищата средства за изпълнение на изисквания за организиране и провеждане на занимания по интереси съгласно държавния образователен стандарт за приобщаващото образование между останалите финансирани от тях училища въз основа на броя на учениците за провеждане на изяви и дейности.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата от държавния бюджет за занимания по интереси, организирани от центровете за подкрепа за личностно развитие, с изключение на центровете по чл. 49, ал. 3 и 4 ЗПУО, се предоставят въз основа на утвърдена годишна програма и норматив за изпълнението €, определен с акта по чл. 282, ал. 3 ЗПУО.

(2) Нормативът по ал. 1 се определя в годишен размер в зависимост от броя на учениците в дневна, самостоятелна, индивидуална и комбинирана форма на обучение, както и в дуална система на обучение в общината към 1 януари на съответната година по данни от НЕИСПУО и от минимален брой часове преподавателска работа за учебна година съгласно приложение № 2.

(3) Със средствата по ал. 1 се финансират изцяло или частично разходите за персонал и за присъща издръжка за осъществяване на дейностите за занимания по интереси, включени в годишната програма.

Чл. 18. (1) Средствата по чл. 17, ал. 1 се предоставят на първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи центровете за подкрепа за личностно развитие по § 18, ал. 1, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗПУО.

(2) Извън средствата от държавния бюджет заниманията по интереси, организирани в центровете по чл. 49, ал. 1, т. 1 ЗПУО, се финансират с допълнителни средства от бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет или със собствени приходи на институцията.

Чл. 19. (1) На община с един център по § 18, ал. 1, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗПУО, осигуряващ дейности за занимания по

интереси, се предоставят средства в размер, определен с норматива по чл. 17, ал. 2.

(2) За втори и следващ център по § 18, ал. 1, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗПУО, финансирани от един първостепенен разпоредител с бюджет, се предоставят по 50 на сто от размера на норматива по чл. 17, ал. 2.

(3) Първостепенният разпоредител с бюджет разпределя получените средства от държавния бюджет между центровете за подкрепа за личностно развитие, за които е получено финансиране по ал. 1 и 2, при условия и по ред, определени от него.

Чл. 20. (1) Годишната програма по чл. 17, ал. 1 се разработва от директора на центъра за подкрепа за личностно развитие за календарна година и обхваща дейностите на институцията от две последователни учебни години, изпълнявани в периода от 1 януари до 31 декември на съответната година.

(2) Годишната програма се разработва в срок до 31 октомври на предходната календарна година по образец съгласно приложение № 3.

(3) Годишната програма се съгласува от първостепенния разпоредител с бюджет и се внася за утвърждаване в съответното регионално управление на образованието в срок до 1 декември на предходната календарна година.

(4) Началникът на регионалното управление на образованието утвърждава годишната програма на центъра за подкрепа за личностно развитие, когато отговаря на изискванията за минималния брой часове преподавателска работа за учебна година съгласно приложение № 2.

Чл. 21. (1) Регионалното управление на образованието изготвя обобщена информация за утвърдените годишни програми за центровете за подкрепа за личностно развитие, получаващи средства от държавния бюджет, по общини.

(2) Информацията по ал. 1 се представя в Министерството на образованието и науката в срок до 20 декември на предходната година, за която се отнася.

Чл. 22. (1) Отчитането на резултатите от изпълнението на годишните програми се извършва ежегодно от директорите на центровете за подкрепа за личностно развитие след приключване на календарната година с отчет по образец съгласно приложение № 4.

(2) Отчетът се съгласува от първостепенния разпоредител с бюджет и се представя за утвърждаване от началника на съответното регионално управление на образованието в срок до 20 януари на следващата година.

Чл. 23. (1) Регионалното управление на образованието изготвя обобщен доклад за изпълнението на годишните програми на центровете за подкрепа за личностно развитие, получаващи средства от държавния бюджет, който се представя в Министерството на образованието и науката в срок до 31 януари на следващата година.

(2) Докладът по ал. 1 съдържа:

1. обща информация за постигане на поставените цели при изпълнението на годишните програми от центровете за подкрепа за личностно развитие в областта;

2. информация по общини и по институции за непроведени изяви, неувоени средства и неизпълнен минимален брой часове преподавателска работа съгласно приложение № 2 и за причините за това;

3. изводи и предложения.

(3) Копие от доклада се изпраща на финансиращия орган в срока по ал. 1.

Чл. 24. Предоставяните за съответната година средства по чл. 17, ал. 1 се намаляват:

1. с размера на неизразходваните средства, получени от държавния бюджет през предходната година;

2. при неизпълнение на минималния брой часове по годишната програма съгласно приложение № 2 - със сума, пропорционална на процента на неизпълнението спрямо минималния брой часове.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата от държавния бюджет за занимания по интереси, организирани от центровете по чл. 49, ал. 4 ЗПУО, се предоставят въз основа на норматив в размер, определен с акта по чл. 282, ал. 3 ЗПУО.

Чл. 26. Общата подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, осигурявана от центровете за подкрепа за личностно развитие по чл. 49, ал. 1, т. 1 ЗПУО, се финансира за сметка на:

1. средства от държавния бюджет;

2. европейски фондове и програми;

3. други приходи на центровете за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 27. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата от държавния бюджет за логопедична работа, организирана от центрове за подкрепа за личностно развитие, се предоставят въз основа на нормативи в размери, определени с акта по чл. 282, ал. 3 ЗПУО.

Чл. 28. За финансиране на дейностите по чл. 49, ал. 1, т. 1 ЗПУО, изпълнявани от Националния дворец на децата, се прилагат съответно чл. 17, ал. 1 и 3, чл. 18, чл. 20 - 24 и чл. 26.

Чл. 29. Средствата от държавния бюджет по чл. 27 се предоставят на първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи центровете за подкрепа за личностно развитие по § 18, ал. 1, т. 1 от преходните и заключителните разпоредби на ЗПУО.

Чл. 30. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата от държавния бюджет за осигуряване на общежитие се разпределят между първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на учениците, настанени в общежитието, и нормативите за ученик, група и за институция, определени с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.

(2) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят средствата по ал. 1 между центровете по чл. 49, ал. 3 ЗПУО и училищата, осигуряващи общежитие, въз основа на формула, утвърдена при условията и по реда на чл. 282, ал. 7 - 9 ЗПУО.

(3) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата за общежитие, определени по норматива за институция, се разпределят чрез формулата по ал. 2 само за центровете по чл. 49, ал. 3 от ЗПУО.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Със средствата по ал. 1 се финансират изцяло или частично разходите за персонал и присъща издръжка за дейностите по настаняване на ученици, самоподготовка, консултации по учебни предмети и индивидуална работа с ученици, осъществявани от общежитията.

Чл. 31. За ползване на общежитие, осигурявано от институциите по чл. 30, ал. 2, които се финансират от общинския бюджет, може да се събират такси при условията и по реда на Закона за местните данъци и такси.

Чл. 32. (1) За ползване на общежитие, осигурявано от институциите по чл. 30, ал. 2, които се финансират от държавния бюджет, учениците може да заплащат наем.

(2) Месечният размер на наема се определя от директора като разлика между извършените разходи за дейността на общежитието и получените средства по чл. 30, ал. 2, разделени на броя на учениците, настанени в общежитие.

(3) Условията и редът за заплащане на наема по ал. 1 от учениците се определят със заповед на директора на училището.

Чл. 32а. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Средствата от държавния бюджет за центровете за специална образователна подкрепа, изпълняващи дейности по обучението на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия, се разпределят между първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на децата и учениците, обучавани в центровете за специална образователна подкрепа, броя на групите и паралелките, броя на институциите и стандартите за дете и ученик, за група и паралелка и за образователна институция, определени с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.

(2) Със средствата по ал. 1 могат да се извършват и разходи за транспорт и за храна на деца и ученици в случаите, когато не са осигурени като услуги от други институции в системата на предучилищното и училищното образование или от социалните услуги в общността.

Чл. 33. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата от държавния бюджет за ученически стипендии се разпределят по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на учениците в дневна, индивидуална и комбинирана форма на обучение, както и в дуална система на обучение със завършено основно образование, и на норматив за един ученик в размер, определен с акта по чл. 282, ал. 3 ЗПУО.

(2) В броя на учениците по ал. 1 се включват и учениците по чл. 130, ал. 2 и чл. 131, ал. 2 ЗПУО.

Чл. 34. Средства от държавния бюджет за изпълнение на дейностите за ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности се предоставят за:

1. оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците, методическо подпомагане на екипите за подкрепа за личностно развитие и обучение на помощниците на учителя в детската градина или в училището, извършвани от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование;

2. ресурсно подпомагане;

3. създаване на условия за приобщаване на децата и учениците в училищата и в детските градини.

Чл. 35. (1) Средствата от държавния бюджет за дейностите по чл. 34, т. 1 се разпределят между регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование въз основа на формула, утвърдена при условията и по реда на чл. 282, ал. 7 - 9 ЗПУО.

(2) За дейностите по чл. 34, т. 1 се финансират разходите за персонал и присъщата издръжка.

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата от държавния бюджет за дейностите по чл. 34, т. 2 се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на децата и учениците, получаващи ресурсно подпомагане, по данни от НЕИСПУО към 1 януари на текущата година и норматив за едно дете или един ученик на ресурсно подпомагане, определен с акта по чл. 282, ал. 3 ЗПУО.

(2) Първостепенният разпоредител с бюджет разпределя получените средства по ал. 1 между детските градини и училищата въз основа на броя на децата и учениците, получаващи ресурсно подпомагане.

(3) Когато ресурсното подпомагане не се извършва от детската градина или училището, първостепенният разпоредител с бюджет предоставя средствата на център за подкрепа за личностно развитие, на център за специална образователна подкрепа, на регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование или на лицата по чл. 18, ал. 2 и 3 от Закона за социално подпомагане, на които е възложено да осигурят ресурсно подпомагане при условията на чл. 283, ал. 4 - 7 ЗПУО.

(4) В случаите, в които училището или детската градина, осигуряващо ресурсно подпомагане, не разполага с всички необходими за изпълнение на дейността педагогически специалисти и ангажира специалист по споразумение с друга институция, то предоставя като трансфер на институцията, към която е назначен специалистът, 16,5 на сто от норматива за дете или ученик по ал. 1.

(5) За дейностите по чл. 34, т. 2 се финансират разходите за персонал и присъщата издръжка.

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Средствата от държавния бюджет за дейностите по чл. 34, т. 3 се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на децата и учениците, получаващи ресурсно подпомагане, които се обучават в детските градини и училищата, по данни от НЕИСПУО към 1 януари на текущата година и норматив за едно дете или един ученик за създаване на условия за приобщаващо образование, определен с акта по чл. 282, ал. 3 ЗПУО.

(2) Първостепенният разпоредител с бюджет разпределя получените средства по ал. 1 между финансираните от него училища и детски градини въз основа на броя на децата и учениците, получаващи ресурсно подпомагане, които се обучават в детските градини и училищата.

(3) За дейностите по чл. 34, т. 3 се финансират разходи за:

1. създаване на подкрепяща среда;

2. допълнителни възнаграждения на персонала за работа с деца и ученици със специални образователни потребности и свързаните с тях осигурителни плащания, когато това е уредено в колективен трудов договор и/или във вътрешните правила за работната заплата;

3. участие на външни специалисти в екипи за подкрепа за личностно развитие при извършването на оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците в детските градини и училища.

Чл. 38. (1) Средства за обучение в индивидуални учебни часове на ученици, настанени в болница, осъществявано от болнични учители по реда на чл. 111, ал. 5, т. 1 ЗПУО, се предоставят на училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие чрез бюджета на съответния първостепенен разпоредител с бюджет.

(2) Средствата по ал. 1 се разпределят въз основа на утвърден от министъра на образованието и науката брой болнични учители в училища и центрове за подкрепа за личностно развитие по предложение на началника на регионалното управление на образованието.

(3) Средства за обучение в индивидуални учебни часове на ученици, настанени в болница, осъществявано по реда на чл. 111, ал. 5, т. 2 и 3 ЗПУО, се предоставят от бюджета на Министерството на образованието и науката по бюджета на училището или центъра за подкрепа за личностно развитие въз основа на отчетен брой часове, потвърден от началника на съответното регионално управление на образованието.

(4) Редът за предоставяне и конкретният размер на средствата по ал. 2 и 3 се определят със заповед на министъра на образованието и науката.

Чл. 39. Дейностите по рехабилитация и предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания се извършват в институциите, осигуряващи съответната допълнителна подкрепа в рамките на средствата по чл. 34, т. 2.

Чл. 40. Със средства от делегирания бюджет на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, които са с нецелев характер, може да се финансират и други дейности за подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие, както и да се допълва финансирането на дейности, за които са осигурени целеви средства от държавния бюджет.

Глава четвърта

СРЕДСТВА ЗА РАЗВИТИЕ НА ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ, УЧИЛИЩАТА И ЦЕНТРОВЕТЕ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Чл. 41. (1) Средства от държавния бюджет за подобряване на материалната база на училищата, детските градини и центровете за подкрепа за личностно развитие се предоставят чрез бюджета на първостепенните разпоредители с бюджет като част от утвърдените капиталови разходи или целева субсидия за капиталови разходи, и/или като допълващ стандарт за материалната база.

(2) Средствата от държавния бюджет за подобряване на материалната база, които са част от утвърдените капиталови разходи или целева субсидия за капиталови разходи, се разпределят от първостепенния разпоредител с бюджет въз основа на инвестиционна програма.

(3) Средствата от държавния бюджет за подобряване на материалната база, предоставени въз основа на допълващ стандарт, се разпределят между училищата и центровете за специална образователна подкрепа в зависимост от броя на учениците, обучаващи се в дневна форма или дуална система на обучение по данни от НЕИСПУО към 1 януари на текущата годината.

Чл. 42. (1) Средствата от държавния бюджет за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти са включени в средствата за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците и се планират като разход по бюджетите на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие по чл. 49, ал. 3 ЗПУО.

(2) Средствата за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти от държавния бюджет за центровете за подкрепа за личностно развитие са част от норматива по чл. 17, ал. 2.

Чл. 43. (1) Средствата от държавния бюджет за възстановяване на разходите за транспорт или за наем по чл. 219, ал. 5 ЗПУО се определят ежегодно със закона за държавния бюджет по бюджета на Министерството на образованието и науката.

(2) Първостепенните разпоредители с бюджет в срок до 31 януари подават в Министерството на образованието и науката информация:

1. за необходимите средства по ал. 1 за възстановяване на разходите за транспорт на педагогическите специалисти по образец съгласно приложение № 5;

2. за необходимите средства по ал. 1 за възстановяване на разходите за наем на педагогическите специалисти по образец съгласно приложение № 6.

(3) Министърът на образованието и науката въз основа на подадената информация по ал. 2 изготвя разпределение на средствата по ал. 1 между първостепенните разпоредители с бюджет, което публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката.

Чл. 44. (1) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят средствата по чл. 43, ал. 3 между институциите, които финансират, въз основа на данните в приложения № 5 и 6.

(2) Директорите на държавните и общинските институции подават информацията по ал. 1 въз основа на утвърдени от тях поименни списъци на лицата, на които ще се възстановяват средства за наем, на пътуващите лица, както и за вида на използвания транспорт и специализиран превоз, след подаване на заявление от служителите.

Чл. 45. Средствата по чл. 43, ал. 3 могат да се разходват от първостепенните разпоредители с бюджет или от директорите на държавните и общинските институции и за заплащане на организиран от тях специализиран превоз.

Чл. 46. Останалите в преходен остатък по бюджетите на държавните и общинските институции средства запазват целевия си характер и се ползват за възстановяване на разходите за транспорт или наем по чл. 219, ал. 5 ЗПУО и през следващата бюджетна година.

Глава пета

СРЕДСТВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Чл. 47. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Средствата за националните програми за развитие на образованието се планират по бюджета на Министерството на образованието и науката и се разходват при условия и по ред, определени в съответната национална програма.

(2) Министърът на образованието и науката при необходимост може да извършва компенсирани промени на одобрените средства по национални

програми и между отделните модули по всяка програма при запазване на целите и обхвата на отделните програми.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) При недостиг на средства за изпълнението на национална програма за развитие на образованието министърът на образованието и науката може да предложи на министъра на финансите увеличение на разходите по програмата за сметка на други разходи по бюджета на Министерството на образованието и науката, в т.ч. за сметка на освободени средства от прилагането на чл. 282, ал. 18 ЗПУО.

Чл. 48. (1) Националните програми за развитие на образованието съдържат:

1. цели, дейности и очаквани резултати;
2. условия и ред за участие;
3. допустими бенефициенти;
4. условия и ред за финансиране и допустими разходи;
5. срок на изпълнение и бюджетните години, през които ще се извършват разходи по нея;
6. правила за отчитане и оценка на изпълнението.

(2) В 10-дневен срок от одобряването на националната програма Министерството на образованието и науката я публикува на интернет страницата си.

Чл. 49. Ежегодно в срок до 15 април министърът на образованието и науката изготвя и публикува на интернет страницата си отчет за изпълнението на националните програми за развитие на образованието за предходната година.

Глава шеста

ПРОМЕНИ В УТВЪРДЕНИТЕ РАЗХОДИ И ПО БЮДЖЕТНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ НА ОБЩИНИТЕ С ЦЕНТРАЛНИЯ БЮДЖЕТ ПРИ ПРОМЕНИ В БРОЯ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 50. (1) Министърът на образованието и науката въз основа на данните за броя на децата и учениците от НЕИСПУО в срок до 31 март на текущата година предлага на министъра на финансите да извърши промени по и между бюджетите на министерствата, финансиращи училища и детски градини, и по бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет за текущата година за разликата между броя на децата и учениците по НЕИСПУО и броя на децата, въз основа на които са разчетени средствата, разпределени по стандарти, допълващи стандарти и нормативи на едно дете или един ученик.

(2) Недостигът на разпределени средства по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет в резултат от по-ниския разчетен брой на децата и учениците от броя на децата и учениците по НЕИСПУО се осигурява за сметка на бюджета на Министерството на образованието и науката по реда на чл. 110, ал. 3 и 4 и чл. 111, ал. 1 от Закона за публичните финанси (ЗПФ).

(3) Освободените разпределени средства по бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет в резултат от по-високия разчетен брой на децата и учениците от броя им по НЕИСПУО се предоставят по бюджета на Министерството на образованието и науката и могат да се използват за финансиране на недостига на други средства в системата на образованието по реда на чл. 110, ал. 3 и 4, чл. 111, ал. 1 и чл. 112 ЗПФ.

Глава седма
ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗПЛАТНО ОБУЧЕНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ
ЕЗИК ЗА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ, ЗА КОИТО БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК НЕ Е
МАЙЧИН

Чл. 51. (1) На пребиваващите в страната деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, независимо от тяхното гражданство, се осигурява безплатно обучение по български език.

(2) На децата и учениците, търсеци или получили международна закрила в страната по реда на Закона за убежището и бежанците, при необходимост се осигурява допълнително обучение по български език.

(3) Обучението по български език на деца и ученици по ал. 1 и 2 се осъществява при условията и по реда, определени в държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език.

Чл. 52. Средства за провеждане на обучението по чл. 51, ал. 1 и 2 се планират по бюджета на Министерството на образованието и науката и се предоставят по бюджета на детската градина, съответно на училището, което провежда обучението, въз основа на норматив за проведена педагогическа ситуация, съответно проведен учебен час, определен със заповед на министъра на образованието и науката, и отчет за проведените часове, подаден от директора чрез началника на регионалното управление на образованието.

Глава седма „а“

(Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.)
ПРАВИЛА ЗА РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТА С ДЕЦА И
УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Чл. 52а. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.; доп., бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) На държавните и общинските детски градини и училища се предоставят средства от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи чрез бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет.

(2) Със средствата по ал. 1 детските градини и училищата могат да извършват разходи за основни и допълнителни трудови възнаграждения на персонала, както и за други възнаграждения и плащания по извънтрудови правоотношения.

(3) Разходите по ал. 2 могат да са за служители, включени в екипите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, за назначаване на социален работник, образователен медиатор или помощник на учителя, за заплащане на допълнителни учебни часове по български език в училищата и на допълнителни модули за деца, които не владеят български език, в детските градини, както и за персонал, ангажиран с мерки за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на риска от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование на децата и учениците от уязвими групи.

(4) (Нова - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) В случаите, когато детската градина или училището не може да осигури изпълнението на дейността по ал. 1, се допуска възлагането ѝ на външни изпълнители, като средствата се предоставят само за разходи за труд на наетите лица за изпълнението на конкретните дейности.

Чл. 52б. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм., бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Средствата по чл. 52а, ал. 1 се предоставят на детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, които са подали информация в НЕИСПУО от работните карти „Характеристика на средата - образователното ниво и трудовата заетост на семейството" за не по-малко от 80 на сто от децата и учениците и в които броят на записаните деца в детската градина или на учениците в училището е не по-малко от 15.

(2) Въз основа на информацията по ал. 1 детските градини и училищата се групират по критерий „образователно ниво на родителите/настойниците" съгласно приложение № 6а.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Размерът на финансирането за работа с деца от уязвими групи за бюджетната година за дете в детска градина или ученик в училище се определя според групата, в която попада образователната институция съгласно приложение № 6б.

(4) Разпределението на средствата по чл. 52а за бюджетната година по детски градини и училища се утвърждава от министъра на образованието и науката след съгласуване със съответните началници на регионалните управления на образованието и се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката.

Глава осма

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА БРОЯ НА ПАРАЛЕЛКИТЕ И ГРУПИТЕ И БРОЯ НА УЧЕНИЦИТЕ И НА ДЕЦАТА В ТЯХ

Чл. 53. Броят на децата в групите в детските градини и на учениците в паралелките в училищата се определя с нормативи за минимален и максимален брой съгласно приложение № 7.

Чл. 54. (1) Броят на групите в детските градини се определя в началото на учебната година, като броят на децата в съответната възрастова група се раздели на норматива за максимален брой на децата съгласно приложение № 7.

(2) Втора и следваща група се образуват, при условие че предходната група или предходните групи са формирани с максималния брой деца и е налице остатък, равен на минималния брой деца в група съгласно приложение № 7.

(3) При определяне на броя на групите при условията на ал. 2 децата се разпределят равномерно в тях.

Чл. 55. При недостатъчен брой деца за образуване на групите в детските градини в съответствие с чл. 54 се допуска формирането на смесени групи с деца на различна възраст, както следва:

1. една група - при минимален брой деца, равен на норматива за минимален брой съгласно приложение № 7;

2. две групи - при минимален брой деца във всяка от тях, равен на норматива за минимален брой в група съгласно приложение № 7.

Чл. 56. (1) Посещението на децата в група се отчита чрез показателя „средна месечна посещаемост". Средната месечна посещаемост се изчислява, като сумата от броя на присъствалите деца за всеки работен ден от съответния месец се раздели на броя на работните дни.

(2) Броят на децата, изчислен на базата на средна месечна посещаемост, не може да е по-малък от минималния брой деца в група съгласно приложение № 7.

(3) Когато за период от три последователни месеца средната месечна посещаемост на децата в отделните възрастови групи се намали под определения минимален брой деца в група, групите могат да се разформират и се сливат с останалите при спазване на нормативите за минимален и максимален брой съгласно приложение № 7.

(4) При определяне на средната месечна посещаемост не се включва времето от 24 декември до 6 януари, от 1 юни до 15 септември, както и времето на епидемичен взрив и грипна епидемия в детската градина.

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) След определянето на броя на групите броят на децата в групите може да се завиши с до 2 деца в група над максималния съгласно приложение № 7.

Чл. 57а. (Нов - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) В случаите, когато броят на децата в яслениите групи в детските градини, изчислен на базата на средна месечна посещаемост за период три последователни месеца, е по-малък от 12, максималният брой на децата в яслениите групи може да бъде завишен над максималния по приложение № 7 или над определения по реда на чл. 57 с до 3 деца.

(2) Завишаването на броя на децата по ал. 1 се извършва след решение на общинския съвет и при условие че са спазени здравните изисквания към детските ясли, определени с наредба на министъра на здравеопазването, и изискванията на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

(3) Решението на общинския съвет по ал. 2 се взема за период една учебна година само в общини с недостиг на места в яслите и в яслениите групи в детските градини.

Чл. 58. (1) В детските градини, прилагащи система на делегиран бюджет, броят на групите и броят на децата в група се определят от директора на детската градина при спазване на тази наредба, на държавния образователен стандарт за предучилищното образование и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

(2) Когато детската градина не прилага система на делегиран бюджет, броят на групите и броят на децата в група се определят от първостепенния разпоредител с бюджет при спазване на нормативните актове по ал. 1.

Чл. 59. При недостатъчен брой деца за формиране на група в общинска детска градина с решение на общинския съвет в населено място може да се формира само една група в детска градина с минимум 6 деца, когато групата е единствена за населеното място.

Чл. 60. (1) Броят на групите за занимания по интереси в центровете за подкрепа за личностно развитие и в Националния дворец на децата, прилагащи делегиран бюджет, се определя от директора в началото на учебната година при наличие на минимален брой деца и ученици съгласно приложение № 7 и при спазване изискванията на държавния образователен стандарт за

физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

(2) В случаите, когато центърът за подкрепа за личностно развитие не прилага делегиран бюджет, броят на групите се определя от първостепенния разпоредител с бюджет при спазване на изискването за наличие на минимален брой деца и ученици съгласно приложение № 7.

Чл. 61. (Доп. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) Броят на паралелките в училищата се определя в началото на учебната година, като броят на учениците от съответния клас се раздели на норматива за максимален брой на учениците съгласно приложение № 7.

(2) Втора и следваща паралелка се формират, при условие че предходната паралелка или предходните паралелки са формирани с максималния брой ученици и е налице остатък, равен на минималния брой ученици съгласно приложение № 7.

(3) При определянето на броя на паралелките по реда на ал. 2 учениците се разпределят равномерно в тях с изключение на паралелките, в които се обучават ученици със специални образователни потребности, в които броят на учениците може да е по-малък от този в останалите паралелки.

(4) При определянето на броя на паралелките броят на учениците в тях може да се завиши с до:

1. двама ученици в паралелките в начален етап, когато паралелките са повече от една в клас;

2. трима ученици в паралелките в начален етап, когато паралелката е единствена в класа;

3. трима ученици в паралелките в прогимназиален, в първи и във втори гимназиален етап.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) В особени случаи при определяне на броя на паралелките броят на учениците в тях може да се завиши и над стойностите по ал. 4 след разрешение на министъра на образованието и науката по мотивирано предложение на директора на училището, съгласувано с началника на регионалното управление на образованието.

Чл. 62. Броят на паралелките в училищата, както и броят на учениците в тях се определят от директора при спазване на разпоредбите на тази наредба и на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 63. (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм. и доп., бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) При недостатъчен брой ученици за формиране на паралелките в неспециализираните и в специализираните училища в съответствие с чл. 61 паралелките се формират, както следва:

1. една паралелка - при минимален брой ученици, равен на норматива за минимален брой съгласно приложение № 7;

2. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) две паралелки - при минимален брой 13 ученици - за паралелките в класовете от началния етап на основното образование, и 15 ученици - за паралелките в класовете от прогимназиалния етап на основното образование при училищен план-прием и

при държавните спортни училища, както и на първи и на втори гимназиален етап на средното образование;

3. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) три паралелки - при минимален брой 17 ученици - за паралелките в класовете от началния етап на основното образование, и 20 ученици - за паралелките в класовете от прогимназиалния етап на основното образование при училищен план-прием и при държавните спортни училища, както и на първи и на втори гимназиален етап на средното образование.

(2) При формиране на паралелките по реда на ал. 1, т. 3 учениците се разпределят равномерно в тях с изключение на паралелките, в които се обучават ученици със специални образователни потребности, в които броят на учениците може да е по-малък от този в останалите паралелки.

(3) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.; доп., бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Броят на паралелките в училищата по чл. 52б, ал. 4 и в училищата с паралелки за придобиване на квалификация по защитените от държавата специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, може да се формира с брой на учениците в тях под минималния по ал. 1, но не по-малък от 9 в паралелки за придобиване на квалификация по защитените от държавата специалности от професии и не по-малък от 12 в паралелки по специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда.

Чл. 64. При недостатъчен брой ученици за формиране на паралелките в специалните училища в съответствие с чл. 61 паралелките се формират, като броят на учениците във всяка от тях е равен на норматива за минимален брой съгласно приложение № 7.

Чл. 65. (1) Когато в IX и X клас в неспециализираните училища в дневна форма на обучение или в обучение чрез работа (дуална система на обучение) броят на учениците в паралелките се намали под норматива за минимален брой при обучение по училищни учебни планове, разработени върху еднакви рамкови или типови учебни планове, учениците се разпределят между останалите паралелки, обучавани по училищни учебни планове, разработени върху същия рамков или типов учебен план, или се сливат в една, ако паралелките са само две.

(2) Когато няма възможност за разпределяне или сливане по ал. 1, учениците се преместват в друго училище, освен ако не положат съответните приравнителни изпити, за да продължат обучението си в същото училище, по учебен план, разработен върху различен рамков или типов учебен план.

(3) Когато няма възможност за разпределяне или сливане по ал. 1 или за преместване по ал. 2, както и когато в IX и X клас при обучение по училищни учебни планове, разработени върху различни рамкови учебни планове, учениците преминават в друга форма на обучение при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

(4) Когато в IX и X клас в неспециализираните училища броят на учениците в паралелка за обучение за придобиване на професионална квалификация по специалност от професия, която е единствена в страната, се намали под норматива за минимален брой, паралелката се запазва.

(5) В класовете от втория гимназиален етап на средно образование паралелките в неспециализираните училища могат да съществуват при минимален брой 13 ученици.

Чл. 66. (1) Когато в IX и X клас в специализираните училища броят на учениците в паралелките се намали под норматива за минимален брой при обучение по училищни учебни планове, разработени върху еднакви рамкови или типови учебни планове, учениците се разпределят между останалите паралелки, обучавани по училищни учебни планове, разработени върху същия рамков или типов учебен план, или се сливат в една, ако паралелките са само две.

(2) Когато в IX и X клас в специализираните училища броят на учениците в паралелка за обучение за придобиване на професионална квалификация по специалност от професия или профил, които са единствени в страната, се намали под норматива за минимален брой, паралелката се запазва.

(3) В класовете от втория гимназиален етап на средно образование паралелките в специализираните училища могат да съществуват при минимален брой 13 ученици.

Чл. 67. (1) Когато броят на учениците в паралелките в неспециализираните училища се намали под норматива за минимален брой:

1. при вечерна форма на обучение под 18 ученици - паралелките се разформират и учениците преминават в задочна форма на обучение (при условие че в училището е организирана такава и учениците отговарят на изискванията за обучение в такава форма) или в самостоятелна форма на обучение;

2. при задочна форма на обучение под 15 ученици - паралелките се разформират и учениците се преместват в паралелка по същия профил, съответно по същата специалност от професия, в друго училище или преминават в самостоятелна форма на обучение.

(2) Когато няма възможност за промени по ал. 1, т. 1, учениците се преместват в паралелка в друго училище по същия профил, съответно по същата специалност от професия, освен ако при условията и по реда на държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование не положат съответните приравнителни изпити, за да продължат обучението си в същото училище, по учебен план, разработен върху различен рамков или типов учебен план.

Чл. 68. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Изключения от минималния брой на децата в групите и съответно на учениците в паралелките се допускат:

1. в защитените детски градини и училища;

2. в неспециализирани и специализирани училища, когато броят на учениците в паралелка от I до XII клас е не по-малко от 10;

3. в неспециализирани и специализирани училища при формиране на паралелки с не по-малко от 10 ученици от два класа;

4. в специални училища, когато броят на учениците в паралелка е по-малко от норматива за минимален брой съгласно приложение № 7;

5. (доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) в паралелките за обучение по защитените от държавата специалности от професии, включени в Списъка по чл. 6а, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение

и в специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда.

б. (нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) в училищата по чл. 52б, ал. 4.

(2) Изключенията по ал. 1, т. 2 - 4 се допускат с разрешение на финансиращия орган, ако са осигурени допълнителни средства за обезпечаване на учебния процес извън определените по стандарти за съответната дейност, при условията на ал. 3 - 6.

(3) Средствата по ал. 2 задължително се включват в бюджетите на училищата, за които първостепенният разпоредител с бюджет е разрешил формирането на паралелки с брой на учениците под минималния.

(4) Минималният размер на допълнителните средства за неспециализираните и за специализираните училища в случаите по ал. 1, т. 2 се определя, като разликата между норматива за минимален брой съгласно приложение № 7 и действителния брой на учениците в паралелка се умножи със:

1. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) не по-малко от 40 на сто от размера на стандарта за ученик, когато общият брой на учениците в паралелките в I - VII клас на неспециализираните училища е до 40 ученици;

2. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) не по-малко от 20 на сто от размера на стандарта за ученик, когато общият брой на учениците в паралелките в I - VII клас на неспециализираните училища и на училищата по културата и по изкуствата е от 41 до 80 ученици;

3. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) не по-малко от 20 на сто от размера на стандарта за ученик, когато общият брой на учениците в паралелките в VIII - XII клас на неспециализираните и специализираните училища с изключение на спортните училища е до 80 ученици.

(5) Когато общият брой на учениците надвишава определения в ал. 4, т. 2 и 3, допълнителни средства извън определените по стандарти се осигуряват по преценка на финансиращия орган, ако това е необходимо. Размерът на допълнителните средства се определя от финансиращия орган.

(6) Минималният размер на допълнителните средства в случаите по ал. 1, т. 3 и 4 се определя, като разликата между норматива за минимален брой съгласно приложение № 7 и действителния брой на учениците в паралелка се умножи със:

1. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) не по-малко от 60 на сто от размера на стандарта за ученик, когато общият брой на учениците в паралелките в I - VII клас на неспециализираните училища и във всички класове на специалните училища е до 40 ученици;

2. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) не по-малко от 40 на сто от размера на стандарта за ученик, когато общият брой на учениците в паралелките в I - VII клас на неспециализираните училища и във всички класове на специалните училища е от 41 до 80 ученици;

3. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) не по-малко от 40 на сто от размера на стандарта за ученик, когато общият брой на учениците в паралелките в VIII - XII клас на неспециализираните училища и във всички класове на спортните и специалните училища е до 80 ученици;

4. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) не по-малко от 80 на сто от размера на стандарта за ученик за издръжка на обучението на ученик по специалност от професията, когато учениците в паралелките в VIII - XII клас на неспециализираните училища осъществяват обучение по защитени от държавата специалности от професии.

(7) Когато общият брой на учениците в съответните паралелки надвишава определения в ал. 6, т. 2 и 3, допълнителни средства извън определените по стандарти се осигуряват по преценка на финансиращия орган, ако това е необходимо. Размерът на допълнителните средства се определя от финансиращия орган.

(8) Разрешението по ал. 2 се издава по мотивирано искане на директора на училището, към което се прилага становище на началника на съответното регионално управление на образованието.

Чл. 69. (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.; доп., бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Паралелка с по-малко от 10 ученици в неспециализирани и спортни училища може да се формира в особени случаи след разрешение на началника на регионалното управление на образованието, ако са осигурени допълнителни средства за обезпечаване на учебния процес извън определените по стандарти за съответната дейност, изчислени по реда на чл. 68, ал. 4 - 7 при спазване на изискването на чл. 68, ал. 3.

(2) За училищата, за които министърът на образованието и науката не е първостепенен разпоредител с бюджет, разрешението по ал. 1 се издава по мотивирано искане на съответния първостепенен разпоредител с бюджет.

(3) Към искането по ал. 2 се прилага решение на общинския съвет или на ръководителя на ведомството, което финансира училището, за осигуряване на допълнителните средства по ал. 1.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) За училищата, за които министърът на образованието и науката е първостепенен разпоредител с бюджет, разрешението по ал. 1 се издава по мотивирано искане на директора на училището и след съгласуване с финансиращия орган.

(5) Паралелка с по-малко от 10 ученици в училище по изкуствата може да се формира в особени случаи по мотивирано искане на директора на училището, с разрешение на министъра на културата, ако са осигурени допълнителни средства за обезпечаване на учебния процес извън определените по стандарти за съответната дейност.

Чл. 70. (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Броят на групите в общежитията се определя в началото на учебната година, като броят на учениците се раздели на норматива за максимален брой съгласно приложение № 7. Нова група се образува при остатък от 18 и повече ученици.

(2) При недостатъчен брой ученици за формиране на групите в съответствие с ал. 1 се формират две групи при брой на учениците във всяка от тях, равен на минималния брой съгласно приложение № 7.

(3) Когато групата е единствена в населеното място, броят на учениците може да е под определения минимален брой съгласно приложение № 7, но не по-малко от 15.

(4) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Когато броят на учениците се намали под норматива за минималния брой, групата се разформира.

Чл. 71. (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Броят на групите за целодневна организация на учебния ден в неспециализираните, специализираните и в специалните училища се определя в началото на учебната година, както следва:

1. за учениците от I до VII клас, когато задължителните и избираемите учебни часове се провеждат в самостоятелен блок до обяд, а часовете за самоподготовка - след обяд, като се раздели броят на учениците на норматива за максимален брой съгласно приложение № 7 и се формират самостоятелни или сборни групи; нова група в неспециализираните и специализираните училища се образува при остатък 16, а в специалните училища - при остатък 8 и повече ученици;

2. съчетаване на задължителните и избираемите учебни часове и самоподготовка в смесен блок сутрин и следобед се допуска само за учениците от I до IV клас за паралелки с брой на учениците, по-голям от норматива за минимален брой съгласно приложение № 7.

(2) При определяне броя на групите по ал. 1, т. 1 нормативът за максимален брой съгласно приложение № 7 може да се завиши, но с не повече от 10 на сто.

(3) В случаите по ал. 1, т. 1 броят на учениците в група може да се определи и над норматива за максимален брой съгласно приложение № 7, но с не повече от 10 на сто.

(4) При недостатъчен брой ученици за образуване на групи по ал. 1, т. 1 в неспециализираните училища при спазване на норматива за максимален брой съгласно приложение № 7 две групи се формират при минимален брой 16 ученици във всяка от тях.

(5) Когато групата за целодневна организация на учебния ден в неспециализираните училища е единствена в населеното място, броят на учениците може да е под определения минимален брой съгласно приложение № 7, но не по-малко от 10.

(6) Учениците, формиращи групите в общежитията, не се включват в групите за целодневна организация на учебния ден на училищата.

(7) Групите за целодневна организация на учебния ден в училищата за ученици с увреден слух или с нарушено зрение се формират само за учениците, които не нощуват в общежитията.

(8) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Когато броят на учениците се намали под норматива за минималния брой, групата се разформира.

Чл. 72. Броят на групите в центровете за подкрепа за личностно развитие, които организират дейности, свързани с развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, се определя, като броят на децата/учениците се раздели на норматива съгласно приложение № 7.

Глава девета
ДЕЛЕНЕ НА ПАРАЛЕЛКИТЕ НА ГРУПИ
Раздел I

**Делене на паралелките на групи за придобиване на
общообразователна или на профилирана подготовка**

Чл. 73. (1) При обучението за придобиване на общообразователна или на профилирана подготовка паралелките може да се делят на две групи:

1. по чужди езици:

а) в I - IV клас - над 21 ученици в паралелка; при паралелки, в които учениците изучават различни чужди езици, група се образува при най-малко 10 ученици, ако този език не се изучава в други паралелки от същия клас;

б) в класовете извън посочените в буква „а“ - над 25 ученици в паралелка; при паралелки, в които учениците изучават различни чужди езици, група се образува при най-малко 10 ученици, ако този език не се изучава в други паралелки от същия клас;

в) VIII клас не се дели на групи;

2. за лабораторни упражнения по химия и опазване на околната среда, физика и астрономия, биология и здравно образование - над 25 ученици в паралелка;

3. по компютърно моделиране, информатика и информационни технологии - с минимум 8 ученици в група;

4. по технологии и предприемачество - над 23 ученици в паралелка; сборни групи, образувани от един и същ клас, не могат да са с по-малко от 13 и повече от 15 ученици.

(2) Паралелките, формирани по чл. 68, не се делят на групи при провеждане на обучението по чужди езици.

(3) Когато броят на учениците е недостатъчен за делене на паралелките на групи при обучението по чужди езици по реда на ал. 1, се разрешава формирането на сборни групи от учениците на един и същ клас при минимум 11 ученици в група.

(4) Когато броят на учениците е недостатъчен за делене на паралелките на групи при обучението по чужд език по реда на ал. 1 и 3, се разрешава формирането на групи с по-малко от 10 ученици в рамките на делегирания бюджет на училището.

Чл. 74. (1) Паралелките с над 19 ученици, в които се осъществява обучение по профил „Изобразително изкуство“ или по профил „Музика“, може да се делят на групи, както следва:

1. на две групи при обучението по изящни изкуства;

2. на не повече от 4 групи от 5 до 7 ученици при обучението по видовете приложни изкуства и дизайн;

3. на две групи при обучението по български народни танци и по класически танци;

4. на две групи в часовете по солфедж и начална хармония.

(2) При обучението за придобиване на профилирана подготовка обучението по музикален инструмент, вокал и задължително пиано е индивидуално.

(3) При обучението за придобиване на профилирана подготовка паралелките по профил „Физическо възпитание и спорт“ може да се делят на групи:

1. с най-малко трима ученици в група по категории и спортни дисциплини - в индивидуалните видове спорт;
2. от 5 до 18 ученици в група - в колективните спортове.

Раздел II

Делене на паралелките на групи за придобиване на професионална подготовка

Чл. 75. При обучението за придобиване на професионална подготовка паралелките може да се делят на групи с най-малко трима ученици в група (не повече от 5 групи в паралелка) по учебна практика по:

1. управление на машини за машинист-монтьор на пътно-строителни машини, машинист-крановик, механизатор в горското стопанство, механизатор за подземен добив на полезни изкопаеми, механизатор за открит добив на полезни изкопаеми;

2. работа с машинно-тракторните агрегати за специалностите от професии от професионалните области селско стопанство и горско стопанство.

Чл. 76. При обучението за придобиване на професионална подготовка паралелките може да се делят на групи с най-малко петима ученици в група (не повече от 4 групи в паралелка) по учебна практика по:

1. професии и специалности, свързани с професионалните области геология, проучване и миннодобивна промишленост, металургично производство и газова техника;

2. специалностите и професиите от професионална област транспорт (включително плавателна и морска) с изключение на професиите „Куриер“ и „Спедитор-логистик“;

3. специалностите, свързани с механизация на горското стопанство, дърводобива и на селското стопанство;

4. специалността „Ветеринарна медицина“ - клиничната практика;

5. специалността „Асансьорна техника“ и за професия „монтьор по електрообзавеждане на асансьори“.

Чл. 77. При обучението за придобиване на професионална подготовка паралелките може да се делят на групи с най-малко 7 ученици в група (не повече от 3 групи в паралелка) по учебна практика по:

1. професиите от професионалните области „Енергетика“, „Машиностроене“, „Химични технологии“, „Електротехника“, „Електроника и автоматика“;

2. професиите от област на образование „Архитектура и строителство“;

3. професиите, свързани с дървообработване и мебелно производство;

4. професиите, по които се провежда учебна практика по заваряване;

5. професиите от професионално направление „Хранителни технологии“.

Чл. 78. При обучението за придобиване на професионална подготовка паралелките може да се делят на групи с най-малко 9 ученици в група (не повече от 2 групи в паралелка) по:

1. чертане (техническо, електротехническо, машинно, конструктивно, корабостроително и др.);

2. проектиране (всички видове) и разработване на проекти - за всички специалности и професии;

3. конструиране, по конструиране и чертане, по проектиране и художествено оформление, по моделиране, конструиране и технологично

проектиране на облекло, обувни и коженогалантерийни изделия, по рисуване и живопис, по рисуване и композиция, по рисуване, по дизайн, по декоративно рисуване, по моделиране, по скулптура и моделиране;

4. икономическите практики, включени в учебните програми по практика за неикономическите специалности и професии;

5. професиите, по които се провежда учебна практика по металообработване;

6. всички специалности и професии, които не са включени в т. 1 - 5 и в чл. 75 - 77.

Чл. 79. При обучението за придобиване на професионална подготовка паралелките може да се делят на две групи при минимум 8 ученици в група при обучение, свързано с основи на програмирането, с информационните технологии, с приложни програмни продукти, с програмиране и с компютърни и мрежови технологии.

Чл. 80. При обучението по специалности и професии за придобиване на професионална подготовка по учебна практика, свързана с управление на автомобили, трактори, локомотиви, кари, трамваи, тролейбуси и други машини, за които се изисква добиване на правоспособност за правоуправление, обучението се провежда индивидуално.

Чл. 81. По производствена практика паралелките могат да се делят на групи с най-малко 10 ученици в група по преценка на директора на училището и съобразно специфичните условия за провеждането е.

Чл. 82. Паралелките се делят на групи при провеждане на часовете по практика за обучението по модули, за обучението чрез работа (дуална система на обучение), както и за придобиване на разширена и допълнителна професионална подготовка. Групи се формират при условията и по реда, определени с тази наредба за съответната професионална област, професии и специалности.

Чл. 83. В специалните училища се формират групи по учебна и производствена практика от учениците на една или няколко паралелки от един или от два последователни класа, като броят на учениците в група е, както следва:

1. във възпитателните училища-интернати - от 6 до 10 ученици;

2. в училищата за обучение и подкрепа на ученици с нарушено зрение - от 5 до 9 ученици;

3. в останалите видове специални училища - от 6 до 11 ученици.

Чл. 84. В училищата към местата за лишаване от свобода се формират групи по учебна и производствена практика, като броят на учениците е от 4 до 9 в група, но не повече от две групи в паралелка.

Раздел III

Делене на паралелките на групи за придобиване на специализирана и на професионална подготовка в специализираните училища

Чл. 85. При обучението по специализирана и по професионална подготовка паралелките в спортните училища може да се делят на групи:

1. с най-малко трима и най-много 15 ученици в група по категории и спортни дисциплини - в индивидуалните видове спорт;

2. от 5 до 18 ученици в група - в колективните спортове, с изключение на футбол, където максималният брой може да е 22 ученици.

Чл. 86. (1) По учебни предмети за специализирана подготовка и за професионална подготовка по професиите „Музикант-инструменталист“, „Музикант-вокалист“, „Акордьор“ и „Музикален оформител“ група се формира, както следва:

1. с най-малко 8 ученици при обучението по солфеж, по теория на музикалните елементи и по хармония, като паралелката се дели на не повече от 3 групи;

2. с най-малко 6 ученици при обучението по четене на партитури по специалност „Пиано“; при обучението по оркестрови трудности за съответната група оркестрови инструменти: цигулка, нисък щрайх (виола, виолончело, контрабас, арфа), дървени духови, медни духови и по ударни инструменти; при обучението по сценична реч, танци, актьорско майсторство, импровизация и стил, микрофонна и студийна техника и по история на поп музиката и джаза; когато броят на учениците от съответния клас е по-малък от 6 - съобразно броя на учениците по съответната професия и специалност;

3. с най-малко трима ученици по корепетиторска практика за професия „Музикант-инструменталист“;

4. сборна група по теория на професията - съобразно броя на учениците от съответната професия и специалност от съответния клас;

5. по камерна музика, ансамблово свирене и вокални ансамбли - съобразно броя на учениците в съответния състав.

(2) Обучението за придобиване на специализирана или професионална подготовка по музикален инструмент, клавирен съпровод, класическо пеене, поп и джаз пеене и народно пеене е индивидуално.

Чл. 87. (1) По учебни предмети за специализирана подготовка по специалностите „Класически танц“, „Модерен танц“ и „Български танци“ и при обучението за професионална подготовка по професиите „Балетист“ и „Танцьор“ група се формира с най-малко 8 ученици от съответната специалност и професия, като паралелката се дели на не повече от три групи, съставени от момичета или от момчета.

(2) Когато групата е единствена, тя може да се формира с най-малко 6 ученици. Когато учениците са по-малко от 6, се формира сборна група с ученици от друг клас или от момчета и момичета.

Чл. 88. (1) Паралелката може да се дели на две групи, когато в нея има 16 и повече ученици за обучение по учебни предмети за придобиване на:

1. професионална подготовка за професиите „Актьор“, „Лютиер“, „Полиграфист“, „Библиотекар“, „Фотограф“, „Графичен дизайнер“, „Компютърен график“ и „Компютърен аниматор“;

2. специализирана подготовка по изобразително изкуство и за професионална подготовка по професиите „Художник - изящни изкуства“, „Художник - приложни изкуства“, „Дизайнер“ и „Каменоделец“.

(2) По учебни предмети за придобиване на професионална подготовка паралелката за професиите по ал. 1 може да се дели на три групи, когато броят на учениците във всяка група е най-малко 8, както и в часовете по учебна практика.

Чл. 89. В училищата по култура паралелката може да се дели на две групи, когато в нея има 16 и повече ученици за придобиване на специализирана

подготовка по учебните предмети латински език, старобългарски език и старогръцки език.

Раздел IV

Делене на паралелките на групи за придобиване на разширена и на допълнителна подготовка

Чл. 90. (1) При обучението за придобиване на разширена подготовка по общообразователни учебни предмети, както и при теоретично обучение за придобиване на разширена професионална подготовка паралелките може да се делят на групи, като броят на учениците в група е най-малко 11 ученици.

(2) В случаите по ал. 1, когато броят на учениците в група за обучението по даден учебен предмет е по-малък от 11, от паралелките в класа се образуват сборни групи при минимум 12 ученици в група.

Чл. 91. Обучението в специализираните училища за придобиване на разширена подготовка по музикален инструмент, клавирен съпровод, класическо пеене, поп и джаз пеене и народно пеене е индивидуално.

Чл. 92. (1) Паралелките с над 19 ученици в неспециализираните училища при обучение по учебните предмети изобразително изкуство, музика или хореография за придобиване на разширена подготовка по училищен учебен план в поне 80 на сто от избираемите учебни часове може да се делят на групи, както следва:

1. на две групи - при обучение в областта на изящните изкуства;
2. на не повече от 4 групи от 5 до 7 ученици - при обучението по видовете приложни изкуства и дизайн;
3. на две групи - при обучението в областта на българските народни танци и класическите танци;
4. на две групи - при обучение по учебния предмет хореография;
5. на две групи - при обучение по солфеж и начална хармония.

(2) Обучението за придобиване на разширена подготовка в паралелките по ал. 1 по музикален инструмент, вокал и задължително пиано е индивидуално.

Чл. 93. При обучението за придобиване на разширена подготовка по компютърно моделиране, информатика и информационни технологии групите се формират с минимум 8 ученици в група.

Чл. 94. При обучението за придобиване на разширена подготовка групите в специалните училища се образуват при минимум 8 ученици в група.

Чл. 95. (1) При обучението за придобиване на допълнителна подготовка паралелките може да се делят на две групи, като броят на учениците се раздели на норматива съгласно приложение № 7.

(2) В случаите по ал. 1, когато броят на учениците в група за обучението по даден учебен предмет е по-малък от посочения в приложение № 7, от паралелките в класа се образуват сборни групи.

(3) Сборни групи за обучението по даден учебен предмет може да се образуват и от ученици в различни класове.

(4) При обучението за придобиване на допълнителна подготовка групите в специалните училища се образуват при минимум 6 ученици в група.

Чл. 96. Допълнителна подготовка във факултативни учебни часове за индивидуално обучение в училищата по изкуствата може да се провежда само за ученици с изявени дарби при условията и по реда на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Глава десета
ФИНАНСИРАНЕ НА ЧАСТНИТЕ ДЕТСКИ ГРАДИНИ И УЧИЛИЩА
Раздел I

Ред за включване и прекратяване на участието на частните детски градини и училища в системата на държавното финансиране

Чл. 97. В системата на държавно финансиране могат да се включват само частни детски градини и училища, вписани в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Чл. 98. (1) Частните детски градини и училища се включват в системата на държавно финансиране със заповед на министъра на образованието и науката.

(2) Производството по издаването на заповедта по ал. 1 започва по писмено заявление от частната детска градина или училище по образец, утвърден от министъра на образованието и науката.

(3) Заявлението за включване в системата на държавно финансиране се подава в Министерството на образованието и науката до 31 май на календарната година и се разглежда за предстоящата бюджетна година.

Чл. 99. Към заявлението по чл. 98, ал. 2 се прилагат следните документи:

1. правилникът за дейността на частната детска градина или частното училище, съдържащ и информация за дейностите, които ще се извършват срещу заплащане от родителите на децата и учениците, както и за вида на разходите, свързани с реализирането им;

2. механизъм за разделение на общите разходи, както и на активите и пасивите, свързани с дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците по чл. 115;

3. справка за планираните средства за финансиране на разходите за бюджетната година по чл. 118, ал. 1.

Чл. 100. Министърът на образованието и науката със заповед определя експертна комисия, която разглежда подадените заявления, проверява вписаните за частната детска градина или училище обстоятелства в регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование и оценява съответствието на внесените документи с изискванията за включване в системата на държавно финансиране.

Чл. 101. (1) За изясняване на фактите и обстоятелствата за включване на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране експертната комисия може да изисква допълнителна информация, която се представя от заявителя в 7-дневен срок от уведомяването му.

(2) При необходимост оправомощени длъжностни лица може да извършват проверки на място.

Чл. 102. Не се разглеждат заявления, които:

1. не съдържат всички необходими документи;

2. са подадени след срока по чл. 98, ал. 3.

Чл. 103. Когато внесените документи за включване в системата на държавно финансиране не съответстват на нормативните изисквания, заявителят писмено се уведомява за допуснатите несъответствия и за срока за отстраняването им, който не може да бъде по-кратък от 10 работни дни.

Чл. 104. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) *(1)* В срок до 15 юли въз основа на документите по чл. 99 експертната комисия представя на министъра на образованието и науката становище с предложение за включване

или отказ за включване на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Министърът на образованието и науката въз основа на предложението на експертната комисия взема решение в срок 10 работни дни, като:

1. издава заповед за включване на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране;

2. отказва включване на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране.

Чл. 105. (1) Заповед за включване на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране се издава, когато при разглеждането и оценяването на документите от експертната комисия не са констатирани несъответствия с нормативните изисквания или констатираните несъответствия са отстранени в срок.

(2) Министърът на образованието и науката отказва включване в системата на държавно финансиране, когато констатираните несъответствия не са отстранени или не са отстранени в определения срок.

Чл. 106. Частните детски градини и училища прекратяват участието си в системата на държавно финансиране въз основа на заповед на министъра на образованието и науката:

1. при отписване от регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование по реда на чл. 342 ЗПУО;

2. при заличаване от регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование по реда на чл. 340 ЗПУО;

3. по искане на съответната институция.

Чл. 107. (1) Производството по издаване на заповед за прекратяване на участието в системата на държавно финансиране в случаите по чл. 106, т. 1 и 2 започва по инициатива на министъра на образованието и науката, а по чл. 106, т. 3 - по писмено заявление на частната детска градина или училище.

(2) Заявлението по ал. 1 се внася в срок до 31 май и се разглежда за предстоящата учебна година.

Чл. 108. Актовете по чл. 105 и 106 се обнародват в „Държавен вестник“ и влизат в сила от деня на обнародването им, освен ако в тях е предвидено друго.

Раздел II

Предоставяне и отчитане на средствата, получени от държавния бюджет за включените в системата на държавно финансиране частни детски градини и училища

Чл. 109. (1) Включените в системата на държавно финансиране частни детски градини и училища не могат да събират средства от родителите за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците, финансирани със средства от държавния бюджет.

(2) Институциите по ал. 1 осигуряват възможност не по-малко от 20 на сто от приеманите в тях деца и ученици, в това число деца и ученици с изявени дарби и/или със специални образователни потребности, да се обучават безплатно.

Чл. 110. (1) Предоставянето на средства от държавния бюджет на частните детски градини и училища започва от началото на бюджетната

година, следваща годината на включването им в системата на държавно финансиране.

(2) С получените средства по ал. 1 частните детски градини и училища финансират само дейностите по чл. 3, ал. 3.

(3) Неизразходваните в рамките на текущата бюджетна година средства, получени от държавния бюджет от частните детски градини и училища, могат да се използват само за финансиране на същите дейности през следващата бюджетна година.

Чл. 111. Събираните приходи от дейности срещу заплащане, както и приходите, реализирани на друго основание от частните детски градини и училища, не могат да се използват за разходи за дейностите, финансирани със средства от държавния бюджет.

Чл. 112. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Средствата за издръжка на дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците в частните детски градини и училища се определят по бюджетите на общините, на чиято територия се намира тяхното седалище.

(2) Средствата по ал. 1 се включват по бюджетните взаимоотношения на общините с централния бюджет за делегираните от държавата дейности по образованието.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Общините разпределят и предоставят средствата по ал. 1 между частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, въз основа на броя на децата и учениците, броя на групите и паралелките, вида и броя на образователните институции и на стандарт за дете и ученик, за група и паралелка и за образователна институция, определени с акт на Министерския съвет.

(4) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) В случаите, когато средствата за частно училище, изчислени на базата на броя на учениците и стандарт за един ученик, са по-ниски по размер от стандарта за образователна институция, училището получава средства по стандарта за образователна институция в размер 40 на сто от определения с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.

(5) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) В случаите, когато средствата за частна детска градина, изчислени на базата на броя на децата в задължителна предучилищна възраст и стандарта за дете от 5- до 6-годишна възраст, са по-ниски по размер от стандарта за образователна институция, детската градина получава средства по стандарта за институция в размер 40 на сто от определения с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.

(6) (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) В случаите, когато децата в частна детска градина се отглеждат и възпитават в смесена група, средствата за стандартите за група се преизчисляват пропорционално на броя на децата в задължителна предучилищна възраст.

(7) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) Общината и регионалното управление на образованието осъществяват контрол върху разходваните от частните детски градини и училища средства, получени от държавния бюджет.

Чл. 113. (1) Обучението на децата и учениците се извършва въз основа на договор между частната детска градина или училище и родителя на детето или ученика. В договора се определят условията и редът за заплащане на

дейностите извън финансираните от държавата, предоставяни от институцията, размерът на плащането, както и дейностите, в които детето или ученикът ще участва и ще ползва безплатно за срока на обучение.

(2) Дейностите, извършвани от частните детски градини или училища срещу заплащане, както и видовете разходи за осигуряване и поддържане на материално-техническата база, подлежащи на компенсиране от родителите, са определени в правилника за дейността на съответната институция.

Чл. 114. (1) Частните детски градини и училища, включени в системата на държавното финансиране, получават, разходват и отчитат получените от държавния бюджет средства при спазване на Закона за счетоводството и приложимите счетоводни стандарти, ЗПУО и настоящата наредба.

(2) Принципите, правилата и процедурите за получаване, разходване и отчитане на средствата от държавния бюджет се съдържат в утвърдената счетоводна политика на институцията по чл. 11, ал. 1, т. 6 от Закона за счетоводството.

Чл. 115. (1) За разграничаване на разходите, финансирани със средства от държавния бюджет, частните детски градини и училища разработват и утвърждават Механизъм за разделение на разходите за задължителното предучилищно и училищното образование за децата и учениците от общите разходи на институцията при спазване на изискванията на чл. 109, ал. 1, чл. 110, ал. 2 и чл. 111.

(2) В общите разходи по ал. 1 се включват разходите, пряко свързани с дейността на институцията, за:

1. персонал;
2. материали, консумативи, външни услуги, вода, горива, енергия, учебно-технически пособия;
3. платени данъци и такси;
4. осигуряване и поддържане на сградния фонд, в т.ч. текущи ремонти на материално-техническата база, и за наем на сгради;
5. материални и нематериални активи, машини, съоръжения, апаратура, транспортни средства;
6. материални активи, които нямат характер на дълготрайни, предвидени за използване повече от една календарна година;
7. други разходи.

(3) В общите разходи не се включват разходите, финансирани със средства по чл. 283, ал. 1, т. 1, 3 и 9 ЗПУО.

Чл. 116. (1) Размерът на разходите за дейностите по чл. 3, ал. 3, финансирани със средства от държавния бюджет, се определя на базата на коефициенти за разделяне на разходите, формирани като съотношение:

1. за детски градини - броя на децата в задължително предучилищно образование спрямо сбора от общия брой на децата в детската градина и от броя на децата, участващи в дейности срещу заплащане;
2. за училища - броя на децата и учениците в училището спрямо сбора от общия брой на децата и учениците в училището и от броя на децата и учениците, участващи в дейности срещу заплащане;
3. броя на педагогическите ситуации/учебни часове по програмна система/учебен план спрямо общия брой на педагогическите ситуации/учебни часове за всички дейности, реализирани в детската градина или училището;

4. площ на сградния фонд, използвана за изпълнение на програмната система/учебния план, спрямо площта, използвана за реализиране на всички дейности в детската градина или училището.

(2) С коефициента по ал. 1, т. 3 се разделят разходите за персонал за задължителното предучилищно и училищно образование в частните детски градини и училища.

(3) С коефициентите по ал. 1, т. 1, 2 и 4 се разделят разходите за задължително предучилищно и училищно образование по чл. 115, ал. 2, т. 2, 3 и 7 в частните детски градини и училища, като се използва само един от тях по избор на институцията.

Чл. 117. (1) За педагогическите специалисти в частните детски градини и училища, наети за провеждане само на педагогически ситуации/учебни часове по учебен план за задължителното предучилищно и училищно образование, размерът на индивидуалното трудово възнаграждение не може да бъде по-нисък от размера на трудовите възнаграждения на останалите педагогически специалисти.

(2) Разделянето на разходите за персонал на останалите педагогически специалисти в частните детски градини и училища се извършва в съответствие на индивидуалния коефициент на всяко лице, определен, както следва:

$K = \text{ЧЗПУО} / \text{ЧВД},$

където:

ЧЗПУО е общият брой на педагогически ситуации/учебни часове на педагогическия специалист по програмна система/учебен план за задължително предучилищно и училищно образование на децата и учениците;

ЧВД - общият брой на часовете за преподавателска работа на педагогическия специалист, получен като сбор от броя на педагогическите ситуации/учебни часове по програмна система/учебен план за задължително предучилищно и училищно образование и броя на часовете за дейности срещу заплащане, извършвани от педагогическия специалист.

(3) Разделянето на разходите за непедагогическия персонал в частните детски градини и училища се извършва пропорционално на базата на общия коефициент за разделяне на разходите за персонал по чл. 116, ал. 2.

Чл. 118. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Частните детски градини и училища представят в Министерството на образованието и науката информация за планираните средства и извършените разходи, удостоверяваща разделянето им въз основа на механизма по чл. 115, ал. 1, под формата на справки по образец съгласно приложение № 8 и приложение № 9.

(2) Справките по ал. 1 се подават ежегодно в следните срокове:

1. до 31 януари - Справка за планираните средства за финансиране на разходите за календарната година (приложение № 8);

2. (изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) до 15 април - Справка за извършените разходи за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците за предходната календарна година (приложение № 9).

Чл. 119. (1) Институциите по чл. 114, ал. 1 изграждат и поддържат финансово-счетоводна система, предоставяща своевременно точна, пълна, достоверна и надеждна информация за получените средства от държавния бюджет и за извършените разходи по чл. 3, ал. 3.

(2) С утвърдения индивидуален сметкоплан по чл. 11, ал. 1, т. 5 от Закона за счетоводството на институцията се обособява необходимата аналитична отчетност, осигуряваща информация за:

1. получените средства от държавния бюджет;
2. получените средства от родителите за компенсиране на направените от институцията разходи за осигуряване и поддържане на материално-техническата база;
3. извършените разходи за дейностите, финансирани със средства от държавния бюджет, и за дейностите, извършени срещу заплащане от родителите на децата и учениците;
4. извършените разходи за осигуряване и поддържане на материално-техническата база на частната детска градина или училище, включително разходите за наем и начислените разходи за амортизации на дълготрайните активи;
5. размера на неизразходваните средства от държавната субсидия за дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците за предходната бюджетна година.

Чл. 120. (1) Частните детски градини и училища изготвят и представят в общината, чрез която получават държавно финансиране, ежемесечно и на тримесечие отчети за получените и изразходваните средства от държавния бюджет за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците, както и друга допълнителна информация към тях.

(2) Формата, съдържанието и сроковете за съставянето и представянето на отчетите по ал. 1 се определят от министъра на финансите и от министъра на образованието и науката.

(3) Тримесечните отчети по ал. 1 се публикуват на интернет страницата на частна детска градина или училище в сроковете по чл. 9, ал. 2.

Раздел III

Приемане на деца и ученици по реда на чл. 10, ал. 4 ЗПУО в частните детски градини и училища

Чл. 121. (1) Включените в системата на държавно финансиране частни детски градини и училища осигуряват възможност за безплатно обучение на не по-малко от 20 на сто от приеманите в тях деца и ученици, в това число деца и ученици с изявени дарби и/или със специални образователни потребности.

(2) Задължението за приемане на деца и ученици по реда на ал. 1 възниква от учебната година, която е с начало в календарната година на включването на частната детска градина или училище в системата на държавно финансиране.

(3) Условието и редът за приемане на деца и ученици, обучаващи се безплатно, се определят в правилниците за дейността на институциите по ал. 1.

Чл. 122. (1) Броят на децата в задължителна предучилищна възраст в частните детски градини и училища, приемани по реда на чл. 121, ал. 1, се определя преди началото на всяка учебна година.

(2) Броят на учениците в частните училища, приемани по реда на чл. 121, ал. 1, се определя преди началото на всяка учебна година за първия клас на всяка от степените на образование.

(3) Определеният брой по ал. 1 и 2 не може да бъде по-малък от 20 на сто от общия брой на приеманите деца и ученици в частната детска градина или училище.

Чл. 123. Условието и редът за приемане на деца и ученици, обучаващи се без заплащане за всяка учебна година, се публикуват на интернет страницата на детската градина и училището в срок до 15 август, а определеният им брой по чл. 122 - в срок до 15 септември.

Раздел IV

Условия и ред за преустановяване предоставянето на средства на частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, и за възстановяване на неизразходваните средства от държавния бюджет

Чл. 124. (1) Предоставянето на средства от държавния бюджет на частните детски градини и училища се преустановява със заповед на министъра на образованието и науката при:

1. прекратяване на участието на институцията в системата на държавно финансиране;
2. установяване на нарушение на нормативните актове, извършено от съответната институция при осъществяване на дейността ѝ;
3. ниски образователни резултати, определени по методологията по чл. 284, ал. 4 ЗПУО.

(2) В случаите по чл. 124, ал. 1, т. 1 държавното финансиране се преустановява считано от началото на предстоящата учебна година.

Чл. 125. (1) Производството по издаването на заповедта за преустановяване на предоставянето на средства от държавния бюджет в случаите по чл. 124, ал. 1, т. 2 започва по инициатива на началника на регионалното управление на образованието и/или на кмета на общината след извършена проверка на дейността на частната детска градина или училището и констатирано нарушение на нормативните актове.

(2) При проверката по ал. 1 се изясняват всички факти и обстоятелства от значение за случая и се съставя констативен протокол с препоръки, в изпълнение на които частната детска градина или училище изготвя план с мерки, и краен срок за отстраняване на констатираните нарушения, съгласуван от органа, разпоредил проверката.

(3) В 10-дневен срок от приключването на проверката по ал. 1 органът, разпоредил проверката, представя на министъра на образованието и науката мотивирано предложение за временно преустановяване на финансирането от държавния бюджет заедно с документите от извършената проверка.

(4) В двуседмичен срок министърът на образованието и науката се произнася по направеното предложение по ал. 3, за което писмено се уведомяват частната детска градина или училище, регионалното управление на образованието и общината.

(5) До 7 дни след изтичането на определения в плана по ал. 2 краен срок органът, извършил проверката, прави предложение до министъра на образованието и науката за възстановяване или за отказ за възстановяване на финансирането в зависимост от отстраняване на нарушенията.

(6) В двуседмичен срок министърът на образованието и науката се произнася със заповед по направеното предложение по ал. 5, за което писмено се уведомяват частната детска градина или училище, регионалното управление на образованието и общината.

Чл. 126. В случаите по чл. 124, ал. 1, т. 3 министърът на образованието и науката издава заповед за преустановяване на предоставянето на средства от държавния бюджет след обявяване на ниските образователни резултати за съответната институция, за което се уведомяват частната детска градина или училище, регионалното управление на образованието и общината.

Чл. 127. (1) При преустановяване на предоставянето на средства от държавния бюджет частната детска градина или училище може да събира средства от родителите за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците.

(2) Предвидените за частната детска градина или училище средства от държавния бюджет не са дължими за периода на временното преустановяване на държавното финансиране в случаите по чл. 124, ал. 1, т. 2 и 3.

Чл. 128. Актовете по чл. 125, ал. 1 и 6 и чл. 126 се публикуват на официалната интернет страница на Министерството на образованието и науката в 3-дневен срок от издаването им.

Чл. 129. Частните детски градини и училища, прекратили участието си в системата на държавното финансиране по чл. 124, ал. 1, т. 1, възстановяват в едномесечен срок от датата на прекратяването неизразходваните средства, получени от държавния бюджет за дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците, на общината, на чиято територия се намират.

Чл. 130. (1) При преустановяване на предоставянето на средства от държавния бюджет на частната детска градина или училище на основание чл. 124, ал. 1, т. 1 общината може да използва възстановените средства за финансиране на дейностите по възпитание и обучение, когато:

1. детето или ученикът се премести в друга частна детска градина или училище, включено в системата на държавното финансиране на територията на същата община;

2. в началото на учебната година е необходимо да бъде финансиран по-големият брой на децата или учениците в частните детски градини и училища, включени в системата на държавното финансиране на територията на същата община.

(2) Средствата от държавния бюджет по ал. 1 се предоставят пропорционално на месеците, оставащи до края на текущата година.

(3) Неусвоените към 31 декември средства по ал. 1 се възстановяват от общините по централния бюджет в сроковете, определени от Министерството на финансите с указанията за годишното приключване на банковите сметки на бюджетните организации.

Раздел V

Методика за определяне на максималния размер на събираните средства от родителите на деца и ученици от частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране

Чл. 131. Частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, могат да събират средства от родителите за компенсиране на извършени от тях разходи за осигуряване и поддържане на материално-техническата база, в която се извършват дейностите по осъществяване на задължителното предучилищно и училищно образование на децата и учениците.

Чл. 132. На компенсиране по реда на чл. 131 подлежи само частта от разходите за задължително предучилищно и училищно образование по чл. 115, ал. 2, т. 4 - 6, като максималният размер за дете или ученик се определя по методиката съгласно приложение № 10.

Чл. 133. Родителите на децата и учениците, приети по реда на чл. 10, ал. 4 ЗПУО, не заплащат разходите по чл. 131, извършени от частната детска градина или училище, включена в система на държавно финансиране.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (Доп. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) По смисъла на тази наредба:

1. **„Разходи за персонал“** са плащанията по трудови или облигационни правоотношения на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, пряко ангажиран с дейността, включващи разходите за основни и допълнителни възнаграждения, други възнаграждения и плащания за персонала, задължителни осигурителни вноски от работодателя и разходите, класифицирани като издръжка съгласно Единната бюджетна класификация, но представляващи допълнителни плащания за персонал по Кодекса на труда.

2. **„Разходи за присъща издръжка“** са разходите за материали, външни услуги, вода, горива, енергия, учебно-технически пособия и други, които са пряко свързани с дейността по отглеждане, възпитание, социализация и обучение на децата и учениците и са неразделна част от нея. В разходите за присъща издръжка не се включват разходите за допълнителни и спомагателни дейности, подпомагащи изпълнението на основната дейност и/или които могат да бъдат обособени в отделна дейност, както и разходите за храна в детските градини.

3. (Нова - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) **„Децата и ученици от уязвими групи“** са деца и ученици в основната степен на образование, застрашени от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование или чийто достъп до образование е поставен в повишен риск, поради ниското образователно ниво на родителите/настойниците им и свързаните с това неблагоприятна позиция на пазара на труда и риск от социално изключване.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) (1) Центровете за подкрепа за личностно развитие, които продължават да извършват дейностите по кариерно ориентиране и консултиране, изпълнявани до 31 декември 2017 г. с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ по Проект „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“, се финансират частично със средства от държавния бюджет по норматив за кариерен консултант и минимален брой кариерни консултанти.

(2) Размерът на норматива за кариерен консултант и минималната численост на кариерните консултанти се определят ежегодно със заповед на министъра на образованието и науката за всеки център по ал. 1.

(3) Разходите за кариерно ориентиране и консултиране се финансират със средства от държавния бюджет в размер 80 на сто от определения им по ал. 2 размер, при условие че дейностите се извършват на територията на цялата област, в която се включва съответната община.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. За 2017 г. средствата от държавния бюджет по чл. 17, ал. 1 се предоставят въз основа на утвърдената годишна програма и норматив, определен, както следва:

Община с брой ученици в дневна форма на обучение	Размер на финансовото подпомагане за едно звено от 1 януари 2017 г. (лв.)	Размер на финансовото подпомагане за едно звено от 1 септември 2017 г. (лв.)
до 1000	24 300	26 730
от 1001 до 1500	30 300	33 330
от 1501 до 2500	40 500	44 550
от 2501 до 3500	81 000	89 100
от 3501 до 6000	121 500	133 650
от 6001 до 15 000	162 000	178 200
от 15 001 до 25 000	324 000	356 400
от 25 001 до 45 000	506 300	556 930
над 45 000	992 000	1 091 200
Национален дворец на децата	987 500	1 086 250
Логопедичен център – София	787 400	866 140
Логопедичен център – Варна	297 000	327 580

§ 3. (1) За включване в системата на държавно финансиране от бюджетната 2018 г. заявлението по чл. 98, ал. 3 се подава в 20-дневен срок от влизането в сила на наредбата.

(2) Предложението на експертната комисия по чл. 104, ал. 1 за подадените заявления за включване в системата на държавно финансиране от бюджетната 2018 г. се представя в срок 30 дни от изтичането на срока по ал. 1.

§ 4. (Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.) В съответствие със срока по чл. 273, ал. 3 ЗПУО министърът на образованието и науката най-късно до 30 юни 2021 г. да внесе в Министерския съвет проект на акт за допълнение на този държавен образователен стандарт, свързан с утвърждаване на методология за определяне на образователните резултати на детските градини и училищата за предоставяне на средства за повишаване на качеството на образованието и образователните резултати.

§ 5. Наредбата се приема на основание чл. 22, ал. 7 във връзка с ал. 2, т. 17 от Закона за предучилищното и училищното образование.

**Приложение № 1 към чл. 3а, ал. 1
(Ново - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.)**

Групиране на общините в зависимост от съвкупното действие на факторите „отдалеченост от населено място с население над 100 хил. жители“, „отдалеченост от областен град“ и „население по постоянен и настоящ адрес в общинския център“

	над 160 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители				от 101 до 160 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители				от 71 до 100 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители				от 46 до 70 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители				от 21 до 45 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители				от 0 до 20 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители									
	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15
над 20 000 жители	5	5	5	4	3	5	5	4	3	3	5	4	3	3	2	4	3	3	2	2	3	3	2	2	1	3	2	2	1	1
от 10 001 до 20 000 жители	5	5	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	4	4	3	5	4	4	3	3	4	4	3	3	2	4	3	3	2	2
от 5001 до 10 000 жители	7	7	7	6	5	7	7	6	5	5	7	6	5	5	4	6	5	5	4	4	5	5	4	4	3	5	4	4	3	3
от 2001 до 5000 жители	8	8	8	7	6	8	8	7	6	6	8	7	6	6	5	7	6	6	5	5	6	6	5	5	4	6	5	5	4	4
от 1 до 2000 жители	8	8	8	8	7	8	8	8	7	7	8	8	7	7	7	8	7	7	7	7	7	7	7	7	5	7	7	7	5	5

**Приложение № 1а към чл. 3а, ал. 1
(Ново - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.)**

Стойност на регионалния коефициент съгласно съвкупното действие на факторите „население в общинския център" и „отдалеченост на общинския център от областен град и населено място с население над 100 хил. жители"

Регионална група	Първа група	Втора група	Трета група	Четвърта група	Пета група	Шеста група	Седма група	Осма група
Регионален коефициент	0	0,017	0,034	0,051	0,068	0,085	0,102	0,12

**Приложение № 16 към чл. 3а, ал. 2
(Ново - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.)**

Списък на общините, включващи се в „Региони за целенасочено въздействие"

№ по ред	Община
1.	АРДИНО
2.	АПРИЛЦИ
3.	ВЕЛИНГРАД
4.	ВРАЦА
5.	ВИДИН
6.	ВЪРШЕЦ
7.	ВЪЛЧЕДРЪМ
8.	САТОВЧА
9.	СВИЛЕНГРАД
10.	СМОЛЯН
11.	СРЕДЕЦ
12.	СТАМБОЛОВО
13.	СТРУМЯНИ
14.	СИМИТЛИ
15.	СИТОВО
16.	СЛИВО ПОЛЕ
17.	ЕЛХОВО
18.	НЕВЕСТИНО
19.	НЕДЕЛИНО
20.	НОВО СЕЛО
21.	НИКОПОЛ
22.	КАЙНАРДЖА
23.	КНЕЖА
24.	КОЗЛОДУЙ
25.	КРЕСНА
26.	КРИВОДОЛ
27.	КРИЧИМ
28.	КРУМОВГРАД

№ по ред	Община
29.	КРУШАРИ
30.	КИРКОВО
31.	КУЛА
32.	КЪРДЖАЛИ
33.	МАКРЕШ
34.	МАДАН
35.	МАДЖАРОВО
36.	МАЛКО ТЪРНОВО
37.	МЕДКОВЕЦ
38.	МЕЗДРА
39.	МОНТАНА
40.	МОМЧИЛГРАД
41.	МИНЕРАЛНИ БАНИ
42.	МИЗИЯ
43.	ОРЯХОВО
44.	РАКИТОВО
45.	РОМАН
46.	РУДОЗЕМ
47.	РУЖИНЦИ
48.	ТЕТЕВЕН
49.	ТОПОЛОВГРАД
50.	ТРЕКЛЯНО
51.	ТРОЯН
52.	ТРЪН
53.	ТУТРАКАН
54.	ХАДЖИДИМОВО
55.	ХАЙРЕДИН
56.	БАНИТЕ

№ по ред	Община
57.	БАТАК
58.	БЕРКОВИЦА
59.	БЕЛЕНЕ
60.	БЕЛОГРАДЧИК
61.	БЕЛИЦА
62.	БОРОВАН
63.	БОРОВО
64.	БОРИНО
65.	БОЙНИЦА
66.	БОЙЧИНОВЦИ
67.	БОЛЯРОВО
68.	БРАЦИГОВО
69.	БРЕГОВО
70.	БРУСАРЦИ
71.	БЯЛА СЛАТИНА
72.	ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО
73.	ГЕОРГИ ДАМЯНОВО
74.	ГОДЕЧ
75.	ГРАМАДА
76.	ГЛАВИНИЦА
77.	ГУЛЯНЦИ
78.	ДЕВИН
79.	ДОСПАТ
80.	ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ
81.	ДОЛНИ ДЪБНИК
82.	ДРАГОМАН
83.	ДЖЕБЕЛ
84.	ДИМОВО
85.	ЗЛАТОГРАД
86.	ИВАНОВО
87.	ИВАЙЛОВГРАД
88.	ИСКЪР
89.	ЛЕВСКИ
90.	ЛЕТНИЦА
91.	ЛОВЕЧ
92.	ЛОМ
93.	ЛУКОВИТ
94.	ЛЪКИ
95.	ЛЮБИМЕЦ

№ по ред	Община
96.	ПЕРУЩИЦА
97.	ПЕЩЕРА
98.	ПОРДИМ
99.	ПЛЕВЕН
100.	СЪРНИЦА
101.	УГЪРЧИН
102.	ЦАРЕВО
103.	ЦЕНОВО
104.	ЧЕРВЕН БРЯГ
105.	ЧЕРНООЧЕНЕ
106.	ЧЕПЕЛАРЕ
107.	ЧИПРОВЦИ
108.	ЧУПРЕНЕ
109.	ШАБЛА
110.	ЯКОРУДА
111.	ЯКИМОВО
112.	ЯБЛАНИЦА

**Приложение № 1в към чл. 14, ал. 1
(Предишно Приложение № 1 - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм., бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.)**

Заявка за участие за подпомагане храненето на децата от подготвителните групи в детските градини и училищата и на учениците от I до IV клас

Входящ номер: .....

Част I

Информация за заявителя

Наименование на училището/детската градина: .....

Име на директора: .....

Част II

Дейности, за които се кандидатства
(попълнете с ДА или НЕ)

1. Осигуряване на закуска:
  - а) основна .....
  - б) подкрепителна (подкрепително хранене) .....
2. Подпомагане на обедното хранене на учениците при целодневна организация на учебния ден .....

Част III

Количествени показатели

Брой деца/ученици в детската градина/училището, включени във:						
Дейности по част II	Подготвителни групи	I – IV клас, в т.ч.:	I клас	II клас	III клас	IV клас
Дейност по т. 1, буква „а“						
Дейност по т. 1, буква „б“						
Дейност по т. 2						

Приложение № 2 към чл. 17, ал. 2
(Изм. - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.)
Минимален брой часове преподавателска работа за учебна година

Община с брой ученици в дневна, самостоятелна, индивидуална, комбинирана форма на обучение и дуална система на обучение	Минимален брой часове преподавателска работа в годишната програма
до 1000	800
от 1001 до 1500	1000
от 1501 до 2500	1340
от 2501 до 3500	2670
от 3501 до 6000	4000
от 6001 до 15 000	5340
от 15 001 до 25 000	10 670
от 25 001 до 45 000	16 670
над 45 000	28 000

**Приложение № 3 към чл. 20, ал. 2
ГОДИШНА ПРОГРАМА**

**за изпълнение на дейностите по чл. 178, ал. 1, т. 7 от Закона за предучилищното и училищното образование за 20
.... година***

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИНСТИТУЦИЯТА

.....
(наименование на институцията)

.....
(населено място)

.....
(община)

.....
(област)

I. Основна стратегическа цел на институцията:

II. Годишни цели:

1. ....
2. ....
3. ....

Учебна година	Брой групи	Брой деца и ученици, обхванати в групите	Брой организирани изяви	Брой участия в изяви на регионално, национално и международно ниво	Персонал, назначен по трудови правоотношения (щ. бр.)
20..../20....					
20..../20....					

III. Информация за предвидените дейности*

Учебна година	Педагогически специалисти					Общ брой часове преподавателска работа (к.3 + к.5)
	назначени по трудови правоотношения (щ. бр.)	брой часове преподавателска работа	на граждански договори	брой часове преподавателска работа	общо учители (к.2 + к.4)	
1	2	3	4	5	6	7
20..../20....						
20..../20....						
Общо	х	х	х	х	х	

* Включва информация за двете учебни години в рамките на календарната година, за която е програмата.

Кратко описание на дейностите: .....

.....

Директор на институцията: .....

(име, подпис, печат)

Съгласувал: Първостепенен разпоредител с бюджет: .....

(име, подпис, печат)

Утвърдил: Началник на РУО: .....

(име, подпис, печат)

Приложение № 4 към чл. 22, ал. 1

ОТЧЕТ

за изпълнение на дейностите по годишната програма за 20 .... година*

.....
(наименование на институцията)

.....
(населено място)

.....
(община)

.....
(област)

Учебна година*	Брой групи	Брой деца и ученици, обхванати в групите	Брой изяви, планирани от ЦПЛР	Брой изяви, реализирани от ЦПЛР	Брой участия в изяви на регионално, национално и международно ниво	Получено финансиране от държавния бюджет (лв.)	Неизразходвани средства от държавния бюджет (лв.)
20..../20....							
20..../20....							

Учебна година	Педагогически специалисти					Общ брой планирани часове преподавателска работа по програма (к.3 + к.5)	Общ брой отработени часове преподавателска работа
	назначени по трудови правоотношения (щ. бр.)	брой планирани часове преподавателска работа	на граждански договори	брой планирани часове преподавателска работа	общо учители (к.2 + к.4)		
1	2	3	4	5	6	7	8
20..../20....							
20..../20....							
Общо	x	x	x	x	x		

* Включва се информация за двете учебни години в рамките на календарната година за програмата, която се отчита.

Кратко описание на изпълнението: .....

Нереализирани изяви (причини): .....

Неизразходвани средства (причини): .....

Получени отличия: .....

Директор на ЦПЛР: .....

(име, подпис, печат)

Съгласувал: Първостепенен разпоредител с бюджет: .....

(име, подпис, печат)

Утвърдил: Началник на РУО: .....

(име, подпис, печат)

Приложение № 5 към чл. 43, ал. 2, т. 1

ПРБ .....

СПРАВКА

за необходимите средства за възстановяване на транспортните разходи на педагогическите специалисти през ..... г.

№ по ред	Институции	Маршрути на пътуване на педагогическите специалисти от местоживее-не до место-работа	I. Обществен транспорт						II. Лични МПС		III. Специализиран превоз		Общо
			Пътуване с билети			Пътуване с карта или фактура			Пътуване с лично МПС		Пътуване със специализиран превоз		
			Брой пътуващи	Цена на билета за 1 ден в двете посоки	Обща сума за 1 месец (к.4*к.5*21)	Брой пътуващи	Цена на картата за 1 месец	Обща сума за 1 месец (к.7*к.8)	Брой пътуващи	Обща сума на разходите за гориво за 1 месец	Брой пътуващи	Обща сума за 1 месец	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.					0,00			0,00		0,00		0,00	0,00
2.					0,00			0,00		0,00		0,00	0,00
3.					0,00			0,00		0,00		0,00	0,00
4.					0,00			0,00		0,00		0,00	0,00
Средства за транспорт – всичко:			0	x	0,00	0	x	0	0	0	0	0	0,00
Неусвоени средства от предходната година:			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	0,00

Изготвил: .....

Приложение № 6 към чл. 43, ал. 2, т. 2

ПРБ .....

СПРАВКА

за необходимите средства за възстановяване на разходите за наем на педагогическите специалисти през ..... г.

№ по ред	Институция	Населено място	Брой педагогически специалисти, наели жилище	Размер на средствата за наем за 1 месец
1.				
2.				
3.				
4.				
Всичко:	x	x		

Изготвил: .....

Приложение № 6а към чл. 526, ал. 2

(Ново - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.)

Разпределение на институциите в групи по критерий „образователно ниво на родителите (настойниците)“

В процент от отговорилите		Процент на родители с по-ниско от средно образование (в %)			
		над 60 %	40 – 60 %	20 – 39 %	до 20 %
% на родители с по-ниско от основно образование	над 50 %	5	4	3	Не се финансира
	30 – 50 %	4	3	2	Не се финансира
	10 – 30 %	3	2	1	Не се финансира
	до 10 %	2	1	Не се финансира	Не се финансира

Приложение № 66 към чл. 526, ал. 3

(Ново - ДВ, бр. 31 от 2018 г., в сила от 01.01.2018 г.; изм., бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.)

Размер на финансирането на институциите за работа с деца и ученици от уязвими групи според групата за финансиране

Група за финансиране на детската градина или училището	Размер на финансирането за едно дете в детска градина и ученик в основната образователна степен в училищата в дневна форма на обучение (левове на дете/ученик)	Размер на финансирането за ученик в I и II гимназиален етап в дневна форма и в дуална система на обучение (левове на ученик)
1-ва	40	20
2-ра	80	40
3-та	120	60
4-та	160	80
5-а	200	100

Приложение № 7 към чл. 53

Таблица за определяне броя на учениците и на децата в паралелките и в групите на училищата и детските градини

№ по ред	Училища, детски градини и центрове за подкрепа за личностно развитие	Показател	Норматив за броя на учениците и на децата в паралелка/група	
			минимален	максимален
I.	Детски градини			
1.	Целодневни и полудневни групи	група	12	23
2.	Яслени групи	група	8	18
3.	Специални групи:			
3.1.	За деца с нарушено зрение	група	8	11
3.2.	За деца с езиково-говорни нарушения		6	11
3.3.	За деца с увреден слух	група	8	11
3.4.	За деца с умствена изостаналост	група	8	11
3.5.	За деца с множество увреждания	група	4	6
II.	Неспециализирани и специализирани училища			
1.	Подготвителна група	група	12	23
2.	I – IV клас	паралелка	16	22
3.	V – VII клас	паралелка	18	26
4.	VIII – XII клас	паралелка	18	26
5.	Вечерна форма на обучение	паралелка	18	30

№ по ред	Училища, детски градини и центрове за подкрепа за личностно развитие	Показател	Норматив за броя на учениците и на децата в паралелка/група	
			минимален	максимален
6.	Задочна форма на обучение	паралелка	15	35
III.	Специални училища			
1.	За ученици с увреден слух и с нарушено зрение	паралелка	8	11
		група в общежитие	8	11
1.1.	За сляпо-глухи ученици	паралелка	2	3
		група в общежитие	2	3
2.	Социално-педагогически интернати	паралелка	10	14
		интернатна група	10	14
3.	Възпитателни училища-интернати средногодишно	паралелка	7	12
		интернатна група	7	12
IV.	Паралелки към помощни училища/центрове за специална образователна подкрепа			
1.	За ученици с детска церебрална парализа и/или с множество малформации	паралелка	4	6
		група в общежитие	4	6
2.	За ученици с умствена изостаналост	паралелка	8	12
		група в общежитие	8	12
3.	За ученици с множество увреждания	паралелка	4	6
		група в общежитие	4	6
4.	За ученици със специални образователни потребности със заболявания извън изброените	паралелка	8	12
		група в общежитие	8	12
V.	Училища към местата за лишаване от свобода	паралелка	2	14
VI.	Логопедични кабинети	индивидуална работа/група	1	5
VII.	Общежития и групи за целодневна организация			
1.	Общежития:			
1.1.	За ученици в I – VII клас	група	17	20
1.2.	За ученици в VIII – XII клас	група	18	25

№ по ред	Училища, детски градини и центрове за подкрепа за личностно развитие	Показател	Норматив за броя на учениците и на децата в паралелка/група	
			минимален	максимален
2.	Групи за целодневна организация на учебния ден:			
2.1.	Когато задължителните и избираемите часове се провеждат в самостоятелен блок до обяд, а часовете за самоподготовка – след обяд	група	16	25
2.2.	Когато задължителни, избираеми и самоподготовка се съчетават в смесен блок сутрин и след обяд	група	Съгласно нормативите за съответните паралелки	
3.	Групи за целодневна организация на учебния ден в специалните училища	група	8	12
VIII.	Групи за допълнителна подготовка във факултативните учебни часове в училищата и групи в центрoвете за подкрепа за личностно развитие, в които се организират дейности по интереси			
1.	Допълнителна подготовка	група	13	
2.	Група по ...	група	13	
3.	Музикални състави:			
3.1.	Струнен оркестър, духов (фанфарен) оркестър, хор за народно пеене, хор за школувано пеене, камерен хор, ансамбъл, вокална група	група	12	
3.2.	Акордеонен оркестър, оркестър от народни инструменти, група за автентичен фолклор	група	6	
3.3.	Състав по камерна музика	група	3	6
4.	Танцови състави – народни, класически, модерни и спортни танци	група	12	
5.	Театрален състав	група	13	
6.	Спортни групи по видове спорт:			
6.1.	Колективни спортове	група	15	
6.2.	Индивидуални спортове	група	12	
6.3.	Групи за лечебна физкултура, туризъм	група	13	

Приложение № 8 към чл. 118, ал. 2, т. 1

Детска градина/училище .....

Справка за планираните средства за финансиране на разходите за ..... Г.

Видове разходи	Средства за дейностите по обучение и възпитание на децата и учениците, в т. ч.:					Всичко:
	от държавния бюджет		от дейности срещу заплащане, които са извън програмната система/учебния план	за осигуряване и поддържане на материално-техническата база		
	за обучението по програмната система/учебния план за дейности по задължителното предучилищно и училищно образование по стандартите за финансиране	целеве средства по чл. 283, ал. 3 ЗПУО		подлежащи на възстановяване от родителите съгласно методиката по чл. 132	от други източници на финансиране без средствата от държавния бюджет	
1	2	3	4	5	6	(к.2+к.3+к.4+к.5+к.6)
1. Възнаграждения на педагогическите специалисти, включително задължителни осигурителни вноски от работодател				*	*	
1.1. назначени с трудов договор				*	*	

1.2. наети по ЗЗД				*	*	
2. Възнаграждения на непедагогически персонал, включително задължителни осигурителни вноски от работодател				*	*	
3. Разходи за персонал – облекло, СБКО, обезщетения по КТ и др.				*	*	
4. Разходи за вода, горива, енергия				*	*	
5. Разходи за материали и консумативи				*	*	
6. Разходи за храна в задължителното предучилищно образование	*	*		*	*	
7. Разходи за наем	*	*				
8. Разходи за текущи ремонти						
9. Разходи за						

основни ремонти						
10. Разходи за материални активи, които нямат характер на дълготрайни						
11. Амортизация на дълготрайни материални и нематериални активи						
12. Разходи за външни услуги без т. 4 и 6 – 9				*	*	
13. Финансови разходи, данъци, такси				*	*	
14. Разходи по чл. 283, ал. 3 ЗПУО	*		*	*	*	
15. Други разходи, невключени в т. 1 – 14				*	*	
Всичко разходи:						

Забележки:

1. Разходите по т. 15 да се опишат по елементи като приложение към справката.
2. При попълване на т. 1 следва да се съобрази изискването на чл. 117, ал. 1.
3. Средствата по ред 25 от колони 2 и 3 не могат да надвишават предоставените средства за сметка на държавния бюджет.

Приложение № 9 към чл. 118, ал. 2, т. 2

Детска градина/училище .....

Справка за извършените разходи за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците за ..... г.

Видове разходи	Разходи за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците, в т. ч.:					Всичко:
	финансирани със средства от държавния бюджет	финансирани от платени услуги за дейности извън учебния план		за осигуряване и поддържане на материално-техническата база		
	за обучението по програмната система/учебен план за дейности по задължителното предучилищно и училищно образование по стандартите за финансиране	целевы средства по чл. 283, ал. 3 ЗПУО	от дейности срещу заплащане, които са извън програмната система/учебния план	възстановени от родителите съгласно методиката по чл. 132	финансирани от други източници, без средствата от държавния бюджет	
1	2	3	4	5	6	(к.2+к.3+к.4+к.5+к.6)
1. Възнаграждения на педагогическите специалисти, включително задължителни осигурителни вноски от работодател				*	*	

1.1. назначени с трудов договор				*	*	
1.2. наети по ЗЗД				*	*	
2. Възнаграждения на непедагогически персонал, включително задължителни осигурителни вноски от работодател				*	*	
3. Разходи за персонал – облекло, СБКО, обезщетения по КТ и др.				*	*	
4. Разходи за вода, горива, енергия				*	*	
5. Разходи за материали и консумативи				*	*	
6. Разходи за храна в задължителното предучилищно образование	*	*		*	*	
7. Разходи за наем	*	*				
8. Разходи за текущи ремонти						
9. Разходи за основни ремонти						
10. Разходи за материални активи, които нямат характер на дълготрайни						
11. Амортизация на дълготрайни материални и нематериални активи						
12. Разходи за външни услуги				*	*	

без т. 4 и 6 – 9						
13. Финансови разходи, данъци, такси				*	*	
14. Разходи по чл. 283, ал. 3 ЗПУО	*		*	*	*	
15. Други разходи, неключени в т. 1 – 14				*	*	
Всичко разходи:						

Забележки:

1. Разходите по т. 15 да се опишат по елементи като приложение към справката.
2. При попълване на т. 1 следва да се съобрази изискването на чл. 117, ал. 1.
3. Средствата по ред 25 от колони 2 и 3 не могат да надвишават предоставените средства за сметка на държавния бюджет.

Приложение № 10 към чл. 132

МЕТОДИКА за определяне на максималния размер на събираните средства от родителите на деца и ученици от частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране

1. Средства за осигуряване и поддържане на сграден фонд:

1.1. При собственост върху сградата/сградите на частните детски градини и училища

Максималният размер на събираните от частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, средства от родителите за компенсиране на извършени от тях разходи за осигуряване и поддържане на сградния фонд годишно за едно дете или ученик се определя по следния начин:

$$C_{сф} \left(\frac{\text{годишно}}{\text{ученик}} \right) = \frac{\left\{ \frac{O_c}{25} + 0,04(1 + 0,0016)^n O_c \right\}}{\text{брой ученици годишно}}$$

където:

$C_{сф}$ са средствата за сграден фонд годишно за един ученик;

$O_c/25$ са годишните разходи за откупуване на инвестицията за придобиване на собствена сграда/сгради на частната детска градина/училище;

O_c е оценката на сградата/сградите на частната детска градина/училище (в съответствие със Закона за местните данъци и такси);

25 е срокът на откупуване на инвестицията за закупуване на собствена сграда/сгради на частната детска градина/училище.

Компонентът $O_c/25$ отпада при достигане на

25-годишния период на откупуване на инвестицията.

0,04 (4 на сто) са годишните разходи за ремонти на сградата/сградите на частната детска градина/училище;

0,0016 (0,16 на сто) е овехтяването (физическо, функционално и икономическо) на сградата/сградите на частната детска градина/училище;

n е възрастта на конструкцията ($n \leq 100$ години при М3, $n \leq 60$ години при М2) (определена на базата на действащи нормативни актове в Република България).

1.2. При наемане на сградата/сградите на частните детски градини и училища:

$$C_{сф} \left(\frac{\text{годишно}}{\text{ученик}} \right) = \frac{\{ ГНС + [0,04(1 + 0,0016)^n] O_c \}}{\text{брой ученици годишно}}$$

където:

ГНС са годишните разходи за наем на сградата/сградите на частната детска градина/училище (на база на Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост);

O_c - оценката на сградата/сградите на частната детска градина/училище (в съответствие със Закона за местните данъци и такси);

0,04 (4 на сто) - годишни разходи за ремонти на сградата/сградите на частната детска градина/училище (определени на базата на действащи нормативни актове в Република България);

0,0016 (0,16 на сто) - овехтяване (физическо, функционално и икономическо) на сградата/сградите на частната детска градина/училище

(определено на базата на действащи нормативни актове в Република България);

n - възрастта на конструкцията ($n \leq 100$ години при М3, $n \leq 60$ години при М2) (определена на базата на действащи нормативни актове в Република България).

2. Средства за материални и нематериални активи, използвани за дейността на частна детска градина/училище (компютри, периферни устройства за тях, софтуер и право на ползване на софтуер, мобилни телефони, марки, патенти):

$$C_{сф} \left(\frac{\text{годишно}}{\text{ученик}} \right) = \frac{\left\{ \frac{OMHMA}{2} + [0,05(1 + 0,10)^n]OMHMA \right\}}{\text{брой ученици годишно}},$$

където:

$\frac{OMHMA}{2}$ са годишните разходи за откупуване на инвестицията за закупуване на материални и нематериални активи, използвани за дейността на частната детска градина/училище.

Този компонент отпада при достигане на 2-годишния период на откупуване на инвестицията.

OMHMA - оценката на материалните и нематериалните активи, използвани за дейността на частната детска градина/училище - равностойна на цената на придобиване на актива - от баланса;

2 - срокът на откупуване на инвестицията за закупуване на материалните и нематериалните активи, използвани за дейността на частната детска градина/училище;

0,05 (5 на сто) - годишните разходи за ремонти на материалните и нематериалните активи, използвани за дейността на частната детска градина/училище;

0,10 (10 на сто) - овехтяването (физическо, функционално и икономическо) на материалните и нематериалните активи, използвани за дейността на частната детска градина/училище;

n - възрастта на материалните и нематериалните активи, използвани за дейността на частната детска градина/училище ($n \leq 5$ години).

3. Средства за материални активи, които нямат характер на дълготрайни, но е предвидено да се използват за дейностите на частната детска градина/училище повече от една календарна година, пропорционално на определения за използването им срок:

$$C_{сф} \left(\frac{\text{годишно}}{\text{ученик}} \right) = \frac{\left\{ \frac{OMA}{3} + [0,05(1 + 0,07)^n]OMA \right\}}{\text{брой ученици годишно}},$$

където:

$\frac{OMA}{3}$ са годишните разходи за откупуване на инвестицията за закупуване на материални активи, които нямат характер на дълготрайни, но е предвидено да се използват за дейността на частната детска градина/училище.

Този компонент отпада при достигане на 3-годишния период на откупуване на инвестицията.

OMA - оценката на материални активи, които нямат характер на дълготрайни, но е предвидено да се използват за дейността на частната детска

градина/училище - равностойна на цената на придобиване на актива - от баланса;

3 - срокът на откупуване на инвестицията за закупуване на материални активи, които нямат характер на дълготрайни, но е предвидено да се използват за дейността на частната детска градина/училище;

0,05 (5 на сто) - годишните разходи за ремонти на материални активи, които нямат характер на дълготрайни, но е предвидено да се използват за дейността на частната детска градина/училище;

0,07 (7 на сто) - овехтяването (физическо, функционално и икономическо) на материални активи, които нямат характер на дълготрайни, но е предвидено да се използват за дейността на частната детска градина/училище;

n - възрастта на материалните и нематериалните активи, използвани за дейността на частната детска градина/училище ($n \leq 5$ години).

4. Средства за машини, съоръжения, апаратура, транспортни средства, използвани за дейността на частната детска градина/училище:

$$\text{Ссф} \left(\frac{\text{годишно}}{\text{ученик}} \right) = \frac{\left\{ \frac{\text{ОМСАТС}}{5} + [0,05(1 + 0,07)^n] \text{ОМСАТС} \right\}}{\text{брой ученици годишно}}$$

където:

$$\frac{\text{ОМСАТС}}{5}$$

са годишните разходи за откупуване на инвестицията за закупуване на машини, съоръжения, апаратура, транспортни средства, използвани за дейността на частната детска градина/училище.

Този компонент отпада при достигане на 5-годишния период на откупуване на инвестицията.

ОМСАТС - оценката на машини, съоръжения, апаратура, транспортни средства, използвани за дейността на частната детска градина/училище - равностойна на цената на придобиване на актива - от баланса;

5 - срокът на откупуване на инвестицията за закупуване на машини, съоръжения, апаратура, транспортни средства, използвани за дейността на частната детска градина/училище;

0,05 (5 на сто) - годишните разходи за ремонти на машини, съоръжения, апаратура, транспортни средства, използвани за дейността на частната детска градина/училище;

0,06 (6 на сто) - овехтяването (физическо, функционално и икономическо) на машини, съоръжения, апаратура, транспортни средства, използвани за дейността на частната детска градина/училище;

n - възрастта на машини, съоръжения, апаратура, транспортни средства, използвани за дейността на частната детска градина/училище ($n \leq 10$ години).

5. Обща стойност на максималния размер на събираните от частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, средства (ОСМРСС) от родителите за компенсиране на извършени от тях разходи за осигуряване и поддържане на материално-техническата база:

$$\text{ОСМРСС годишно/ученик} = \text{т. 1} + \text{т. 2} + \text{т. 3} + \text{т. 4}$$

Забележка. За стойността по т. 1 се прилага формулата по т. 1.1 или по т. 1.2 в зависимост от това, дали сградата е собствена, или е наета.

Разпоредби към ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 47 на МС от 29.03.2018 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

(ДВ, бр. 31 от 10.04.2018 г., в сила от 01.01.2018 г.)

§ 1. В Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приета с Постановление № 219 на Министерския съвет от 2017 г. (ДВ, бр. 81 от 2017 г.), се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 1:

а) създава се нова т. 3:

„3. правилата за разпределяне на средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи;”

б) досегашните т. 3 - 7 стават съответно т. 4 - 8.

2. В чл. 3:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Средствата от държавния бюджет за издръжка на дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците се разпределят между бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи държавни и общински детски градини и училища, въз основа на броя на децата и учениците, броя на групите и паралелките, вида и броя на образователните институции и на стандарти за дете и ученик, за група и паралелка и за образователна институция, определени с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.”;

б) в ал. 2 думите „за едно дете или ученик” се заличават;

в) алинеи 3 - 5 се изменят така:

„(3) Средствата по ал. 1 се умножават по регионален коефициент, който се определя в зависимост от броя на населението в общинския център и неговата отдалеченост от областен град и от населено място с население над 100 000 жители.

(4) Отдалечеността по ал. 3 се измерва съгласно разстоянията по републиканската пътна мрежа.

(5) Отчитането на броя на населението се извършва по данни на Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване” към Министерството на регионалното развитие и благоустройството за населението по постоянен и настоящ адрес.”;

г) алинея 6 се отменя.

3. Създават се чл. 3а и 3б:

„Чл. 3а. (1) За целите на прилагането на регионалния коефициент общините се групират в осем групи съгласно приложение № 1. В резултат от съвкупното действие на факторите по чл. 3, ал. 3 за всяка от групите се определя различна стойност на регионалния коефициент съгласно приложение № 1а.

(2) При групирането по ал. 1 с допълнителна тежест се отчита и местонахождението на общината в следните региони за целенасочено въздействие - малка гранична община, Северозападен район и географските територии на Родопи и Странджа-Сакар, съгласно списък - приложение № 1б.

(3) Като малка гранична община се определя община с население под 20 000 души, чиято граница съвпада с държавна граница, с изключение на морската, както и община, която е заобиколена само от гранични общини.

(4) Принадлежността към Северозападния район се определя по смисъла на чл. 4, ал. 3, т. 1 от Закона за регионалното развитие.

(5) Принадлежността към Родопи и Странджа-Сакар се определя за община, в която над 50 на сто от населението живее на географската територия на планината.

(6) За държавните и частните детски градини и училища се прилага регионалният коефициент за общината, в която се намират.

Чл. 36. (1) Със средства от държавния бюджет по чл. 3 се финансират изцяло дейностите за:

1. задължителното предучилищно образование на децата от 5-годишна възраст до постъпването им в I клас, осъществявано в групи в детските градини или училищата;

2. обучението по учебен план от I до XII клас в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план.

(2) За дейностите по ал. 1 се финансират разходите за персонал и присъщата издръжка с изключение на разходите за медицински персонал.

(3) Със средства от държавния бюджет по чл. 3 се финансират частично дейностите за:

1. отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на деца в яслени групи в детските градини;

2. отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на деца от 2- до 4-годишна възраст в групи в детските градини.

(4) За дейностите по ал. 3 се финансират разходите за персонал с изключение на разходите за медицински персонал."

4. В чл. 4:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят получените средства по чл. 3 между детските градини и училищата въз основа на утвърдени от тях формули, независимо дали прилагат система на делегиран бюджет.";

б) в ал. 2 изречение второ се заличава;

в) създават се ал. 3 и 4:

„(3) Първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи държавни детски градини и училища, разпределят средствата по стандартите по чл. 3, ал. 1 въз основа на утвърдени от тях формули.

(4) Средствата за всяка институция, определени по реда на ал. 3, се коригират с регионалният коефициент за общината, в която се намира съответната институция."

5. В чл. 5:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят по формула 100 на сто от средствата за съответната дейност, получени по реда на чл. 3.";

б) създава се нова ал. 2:

„(2) Броят на децата и учениците, на групите и паралелките, както и броят и видът на образователните институции се определят по данни от Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) към 1 януари на текущата година.";

в) досегашната ал. 2 става ал. 3 и в нея думите „чл. 282, ал. 4" се заменят с „чл. 282, ал. 14" и думите „чл. 282, ал. 21" се заменят с „чл. 282, ал. 24".

6. Член 6 се изменя така:

„Чл. 6. (1) Средствата по стандарта за ученици в самостоятелна форма на обучение се предоставят от първостепенните разпоредители с бюджет на училищата след приключването на изпитите за определяне на годишните оценки по учебните предмети от училищния учебен план в зависимост от броя на явилите се ученици.

(2) В случаите, когато броят на явилите се ученици по ал. 1 е по-малък от броя на учениците в самостоятелна форма по НЕИСПУО към 1 януари на текущата година, неразпределените средства се отнасят в резерва за нерегулярни разходи и се разходват по реда на чл. 282, ал. 11 от ЗПУО.

(3) За учениците и съответно лицата по чл. 112, ал. 1, т. 2, 3 и 4 от ЗПУО, които не са се явили или не са положили успешно изпитите, не се предоставят средства от държавния бюджет за обучението им в същия клас през следващата учебна година."

7. Създава се чл. 6а:

„Чл. 6а. При разпределянето на средствата между училищата по формулата за съответната година броят на учениците с наложени санкции по чл. 199, ал. 1, т. 4 от ЗПУО се добавя и към броя на учениците в училищата, наложили санкциите."

8. В чл. 7, т. 1 думите „**основните компоненти**“ се заменят с „**основния компонент**“.

9. В чл. 8, ал. 1 думите „**чл. 282, ал. 1**“ се заменят с „**чл. 282, ал. 3**“.

10. В чл. 10, ал. 3 думите „**чл. 282, ал. 1**“ се заменят с „**чл. 282, ал. 3**“.

11. В чл. 11:

а) в ал. 1 след думите „**норматив за ученик**“ се добавя „**и за група**“, а думите „**чл. 282, ал. 1**“ се заменят с „**чл. 282, ал. 3**“;

б) в ал. 2, в основния текст думата „**норматива**“ се заменя с „**нормативите**“;

в) в ал. 5 думата „**Нормативът**“ се заменя с „**Нормативите**“, а след думата „**демографски**“ се поставя запетая и се добавя „**инфраструктурни и други**“.

12. В чл. 12 ал. 1 се изменя така:

„(1) Средствата от държавния бюджет за подпомагане на храненето на децата в задължително предучилищно образование и на учениците от I до IV клас в държавните и в общинските детски градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа, извън средства по чл. 11, ал. 4, се предоставят въз основа на норматив за дете или ученик, определен с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.“

13. В чл. 13 ал. 1 се изменя така:

„(1) Средствата по чл. 12 се предоставят за осигуряване на закуска, мляко, зеленчуци и/или плодове на децата от задължителното предучилищно образование в детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа, както и на учениците от I до IV клас или за подпомагане на обедното хранене на учениците от I до IV клас в държавните и в общинските училища и центровете за специална образователна подкрепа.“

14. В чл. 14:

а) в ал. 1 думите „**детските градини и училищата**“ се заменят с „**детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа**“, а думите „**приложение № 1**“ се заменят с „**приложение № 1в**“;

б) в ал. 2 думите „**детските градини и училищата**“ се заменят с „**детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа**“.

15. В чл. 15, ал. 2 думите „училищата и детските градини“ се заменят с „детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа“.

16. В чл. 17, ал. 1 думите „чл. 282, ал. 1“ се заменят с „чл. 282, ал. 3“.

17. В чл. 25 думите „чл. 282, ал. 1“ се заменят с „чл. 282, ал. 3“.

18. В чл. 27 думите „чл. 282, ал. 1“ се заменят с „чл. 282, ал. 3“.

19. В чл. 30:

а) алинея 1 се изменя така:

„(1) Средствата от държавния бюджет за осигуряване на общежитие се разпределят между първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на учениците, настанени в общежитието, и нормативите за ученик, група и за институция, определени с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.“;

б) създава се нова ал. 3:

„(3) Средствата за общежитие, определени по норматива за институция, се разпределят чрез формулата по ал. 2 само за центровете по чл. 49, ал. 3 от ЗПУО.“;

в) досегашната ал. 3 става ал. 4.

20. Създава се чл. 32а:

„Чл. 32а. (1) Средствата от държавния бюджет за центровете за специална образователна подкрепа, изпълняващи дейности по обучението на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия, се разпределят между първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на броя на децата и учениците, обучавани в центровете за специална образователна подкрепа, броя на групите и паралелките, броя на институциите и стандартите за дете и ученик, за група и паралелка и за образователна институция, определени с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.

(2) Със средствата по ал. 1 могат да се извършват и разходи за транспорт и за храна на деца и ученици в случаите, когато не са осигурени като услуги от други институции в системата на предучилищното и училищното образование или от социалните услуги в общността.“

21. В чл. 33, ал. 1 думите „чл. 282, ал. 1“ се заменят с „чл. 282, ал. 3“.

22. В чл. 36, ал. 1 думите „чл. 282, ал. 1“ се заменят с „чл. 282, ал. 3“.

23. В чл. 37, ал. 1 думите „чл. 282, ал. 1“ се заменят с „чл. 282, ал. 3“.

24. В чл. 47, ал. 3 думите „чл. 282, ал. 13“ се заменят с „чл. 282, ал. 18“.

25. Създава се глава седма „а“ с чл. 52а и 52б:

„Глава седма „а“

ПРАВИЛА ЗА РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТА С ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

Чл. 52а. (1) На държавните и общинските детски градини и училища се предоставят средства от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи чрез бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет.

(2) Със средствата по ал. 1 детските градини и училищата могат да извършват разходи за основни и допълнителни трудови възнаграждения на персонала, както и за други възнаграждения и плащания по извънтрудови правоотношения.

(3) Разходите по ал. 2 могат да са за служители, включени в екипите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в

задължителна предучилищна и училищна възраст, за назначаване на социален работник, образователен медиатор или помощник на учителя, за заплащане на допълнителни учебни часове по български език в училищата и на допълнителни модули за деца, които не владеят български език, в детските градини, както и за персонал, ангажиран с мерки за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на риска от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование на децата и учениците от уязвими групи.

Чл. 52б. (1) Средствата по чл. 52а, ал. 1 се предоставят на детските градини и училищата с концентрация на деца и ученици от уязвими групи, които са подали информация в НЕИСПУО от работните карти „Характеристика на средата - образователното ниво и трудовата заетост на семейството“ за не по-малко от 80 на сто от децата и учениците в основната степен на образование и в които броят на записаните деца в детската градина или на учениците в основната степен на образование в училището е не по-малко от 15.

(2) Въз основа на информацията по ал. 1 детските градини и училищата се групират по критерий „образователно ниво на родителите/настойниците“ съгласно приложение № 6а.

(3) Размерът на финансирането за работа с деца от уязвими групи за бюджетната година за дете в детска градина или ученик в основната степен на образование в училище се определя според групата, в която попада образователната институция съгласно приложение № 6б.

(4) Разпределението на средствата по чл. 52а за бюджетната година по детски градини и училища се утвърждава от министъра на образованието и науката след съгласуване със съответните началници на регионалните управления на образованието и се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката."

26. В чл. 57 думите „с изключение на броя на децата в яслениите групи“ се заличават.

27. В чл. 63 се създава ал. 3:

„(3) Броят на паралелките в училищата по чл. 52б, ал. 4 и в училищата с паралелки за придобиване на квалификация по защитените от държавата специалности от професии и специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, може да се формира с брой на учениците в тях под минималния по ал. 1.“

28. В чл. 68:

а) в ал. 1:

аа) в т. 5 накрая се добавя „и в специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда“;

бб) създава се т. 6:

„б. в училищата по чл. 52б, ал. 4.“;

б) в ал. 4:

аа) в т. 1 думите „съответния стандарт“ се заменят със „стандарта за ученик“;

бб) в т. 2 думите „съответния стандарт“ се заменят със „стандарта за ученик“;

вв) в т. 3 думите „съответния стандарт“ се заменят със „стандарта за ученик“;

в) в ал. 6:

аа) в т. 1 думите „съответния стандарт“ се заменят със „стандарта за ученик“;

бб) в т. 2 думите „съответния стандарт“ се заменят със „стандарта за ученик“;

вв) в т. 3 думите „съответния стандарт“ се заменят със „стандарта за ученик“;

гг) в т. 4 думите „съответния стандарт“ се заменят със „стандарта за ученик“.

29. В чл. 69, ал. 1 накрая се поставя запетая и се добавя „изчислени по реда на чл. 68, ал. 4 - 7 при спазване на изискването на чл. 68, ал. 3“.

30. В чл. 70 се създава ал. 4:

„(4) Когато броят на учениците се намали под норматива за минималния брой, групата се разформира.“

31. В чл. 71 се създава ал. 8:

„(8) Когато броят на учениците се намали под норматива за минималния брой, групата се разформира.“

32. В чл. 104, ал. 2 думите „10-дневен срок“ се заменят със „срок 10 работни дни“.

33. В чл. 112:

а) алинея 3 се изменя така:

„(3) Общините разпределят и предоставят средствата по ал. 1 между частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, въз основа на броя на децата и учениците, броя на групите и паралелките, вида и броя на образователните институции и на стандарт за дете и ученик, за група и паралелка и за образователна институция, определени с акт на Министерския съвет.“;

б) създава се нова ал. 4:

„(4) В случаите, когато средствата за частно училище, изчислени на базата на броя на учениците и стандарт за един ученик, са по-ниски по размер от стандарта за образователна институция, училището получава средства по стандарта за образователна институция в размер 40 на сто от определения с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.“;

в) създават се ал. 5 и 6:

„(5) В случаите, когато средствата за частна детска градина, изчислени на базата на броя на децата в задължителна предучилищна възраст и стандарта за дете от 5- до 6-годишна възраст, са по-ниски по размер от стандарта за образователна институция, детската градина получава средства по стандарта за институция в размер 40 на сто от определения с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО.“

„(6) В случаите, когато децата в частна детска градина се отглеждат и възпитават в смесена група, средствата за стандартите за група се преизчисляват пропорционално на броя на децата в задължителна предучилищна възраст.“;

г) досегашната ал. 4 става ал. 7.

34. В чл. 118, ал. 2, т. 2 думите „календарната година“ се заменят с „предходната календарна година“.

35. В допълнителната разпоредба:

а) в наименованието думите „Допълнителна разпоредба“ се заменят с „Допълнителни разпоредби“;

б) в § 1 се създава т. 3:

„3. „Деца и ученици от уязвими групи" са деца и ученици в основната степен на образование, застрашени от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование или чийто достъп до образование е поставен в повишен риск, поради ниското образователно ниво на родителите/настойниците им и свързаните с това неблагоприятна позиция на пазара на труда и риск от социално изключване.";

в) създава се § 1а:

„§ 1а. (1) Центровете за подкрепа за личностно развитие, които продължават да извършват дейностите по кариерно ориентиране и консултиране, изпълнявани до 31 декември 2017 г. с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж" по Проект „Система за кариерно ориентиране в училищното образование", се финансират частично със средства от държавния бюджет по норматив за кариерен консултант и минимален брой кариерни консултанти.

(2) Размерът на норматива за кариерен консултант и минималната численост на кариерните консултанти се определят ежегодно със заповед на министъра на образованието и науката за всеки център по ал. 1.

(3) Разходите за кариерно ориентиране и консултиране се финансират със средства от държавния бюджет в размер 80 на сто от определения им по ал. 2 размер, при условие че дейностите се извършват на територията на цялата област, в която се включва съответната община."

36. В § 4 от преходните и заключителните разпоредби думите „средства за повишаване на качеството на обучението" се заменят със „средства за повишаване на качеството на образованието и образователните резултати".

37. Създава се ново приложение № 1 към чл. 3а, ал. 1:

„Приложение № 1 към чл. За, ал. 1

Групиране на общините в зависимост от съвкупното действие на факторите „отдалеченост от населено място с население над 100 хил. жители“, „отдалеченост от областен град“ и „население по постоянен и настоящ адрес в общинския център“

	над 160 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители					от 101 до 160 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители					от 71 до 100 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители					от 46 до 70 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители					от 21 до 45 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители					от 0 до 20 км отдалеченост от населено място с над 100 хил. жители				
	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15	отдалеченост от областен град над 100 км	61 - 100	31 - 60	16 - 30	0 - 15
над 20 000 жители	5	5	5	4	3	5	5	4	3	3	5	4	3	3	2	4	3	3	2	2	3	3	2	2	1	3	2	2	1	1
от 10 001 до 20 000 жители	5	5	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	4	4	3	5	4	4	3	3	4	4	3	3	2	4	3	3	2	2
от 5001 до 10 000 жители	7	7	7	6	5	7	7	6	5	5	7	6	5	5	4	6	5	5	4	4	5	5	4	4	3	5	4	4	3	3
от 2001 до 5000 жители	8	8	8	7	6	8	8	7	6	6	8	7	6	6	5	7	6	6	5	5	6	6	5	5	4	6	5	5	4	4
от 1 до 2000 жители	8	8	8	8	7	8	8	8	7	7	8	8	7	7	7	8	7	7	7	7	7	7	7	7	5	7	7	7	5	5

„

38. Създава се приложение № 1а към чл. 3а, ал. 1:

„Приложение № 1а към чл. 3а, ал. 1

Стойност на регионалния коефициент съгласно съвкупното действие на факторите „население в общинския център“ и „отдалеченост на общинския център от областен град и населено място с население над 100 хил. жители“

Регионална група	Първа група	Втора група	Трета група	Четвърта група	Пета група	Шеста група	Седма група	Осма група
Регионален коефициент	0	0,017	0,034	0,051	0,068	0,085	0,102	0,12

„

39. Създава се приложение № 1б към чл. 3а, ал. 2:

„Приложение № 1б към чл. 3а, ал. 2

Списък на общините, включващи се в „Региони за целенасочено въздействие“

№ по ред	Община
1.	АРДИНО
2.	АПРИЛЦИ
3.	ВЕЛИНГРАД
4.	ВРАЦА
5.	ВИДИН
6.	ВЪРШЕЦ
7.	ВЪЛЧЕДРЪМ
8.	САТОВЧА
9.	СВИЛЕНГРАД
10.	СМОЛЯН
11.	СРЕДЕЦ
12.	СТАМБОЛОВО
13.	СТРУМЯНИ
14.	СИМИТЛИ
15.	СИТОВО
16.	СЛИВО ПОЛЕ
17.	ЕЛХОВО
18.	НЕВЕСТИНО
19.	НЕДЕЛИНО
20.	НОВО СЕЛО
21.	НИКОПОЛ
22.	КАЙНАРДЖА
23.	КНЕЖА
24.	КОЗЛОДУЙ
25.	КРЕСНА

№ по ред	Община
26.	КРИВОДОЛ
27.	КРИЧИМ
28.	КРУМОВГРАД
29.	КРУШАРИ
30.	КИРКОВО
31.	КУЛА
32.	КЪРДЖАЛИ
33.	МАКРЕШ
34.	МАДАН
35.	МАДЖАРОВО
36.	МАЛКО ТЪРНОВО
37.	МЕДКОВЕЦ
38.	МЕЗДРА
39.	МОНТАНА
40.	МОМЧИЛГРАД
41.	МИНЕРАЛНИ БАНИ
42.	МИЗИЯ
43.	ОРЯХОВО
44.	РАКИТОВО
45.	РОМАН
46.	РУДОЗЕМ
47.	РУЖИНЦИ
48.	ТЕТЕВЕН
49.	ТОПОЛОВГРАД
50.	ТРЕКЛЯНО

№ по ред	Община
51.	ТРОЯН
52.	ТРЪН
53.	ТУТРАКАН
54.	ХАДЖИДИМОВО
55.	ХАЙРЕДИН
56.	БАНИТЕ
57.	БАТАК
58.	БЕРКОВИЦА
59.	БЕЛЕНЕ
60.	БЕЛОГРАДЧИК
61.	БЕЛИЦА
62.	БОРОВАН
63.	БОРОВО
64.	БОРИНО
65.	БОЙНИЦА
66.	БОЙЧИНОВЦИ
67.	БОЛЯРОВО
68.	БРАЦИГОВО
69.	БРЕГОВО
70.	БРУСАРЦИ
71.	БЯЛА СЛАТИНА
72.	ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО
73.	ГЕОРГИ ДАМЯНОВО
74.	ГОДЕЧ
75.	ГРАМАДА
76.	ГЛАВИНИЦА
77.	ГУЛЯНЦИ
78.	ДЕВИН
79.	ДОСПАТ
80.	ДОЛНА МИТРОПОЛИЯ
81.	ДОЛНИ ДЪБНИК

"

№ по ред	Община
82.	ДРАГОМАН
83.	ДЖЕБЕЛ
84.	ДИМОВО
85.	ЗЛАТОГРАД
86.	ИВАНОВО
87.	ИВАЙЛОВГРАД
88.	ИСКЪР
89.	ЛЕВСКИ
90.	ЛЕТНИЦА
91.	ЛОВЕЧ
92.	ЛОМ
93.	ЛУКОВИТ
94.	ЛЪКИ
95.	ЛЮБИМЕЦ
96.	ПЕРУЩИЦА
97.	ПЕЩЕРА
98.	ПОРДИМ
99.	ПЛЕВЕН
100.	СЪРНИЦА
101.	УГЪРЧИН
102.	ЦАРЕВО
103.	ЦЕНОВО
104.	ЧЕРВЕН БРЯГ
105.	ЧЕРНООЧЕНЕ
106.	ЧЕПЕЛАРЕ
107.	ЧИПРОВЦИ
108.	ЧУПРЕНЕ
109.	ШАБЛА
110.	ЯКОРУДА
111.	ЯКИМОВО
112.	ЯБЛАНИЦА

40. Досегашното приложение № 1 към чл. 14 ал. 1 става приложение № 1в към чл. 14, ал. 1.

41. В приложение № 2 към чл. 17, ал. 2, в колона първа, ред първи думите „Община с брой ученици в дневна форма на обучение“ се заменят с „Община с брой ученици в дневна, самостоятелна, индивидуална, комбинирана форма на обучение и дуална система на обучение“.

42. Създава се приложение № 6а към чл. 52б, ал. 2:

„Приложение № 6а към чл. 52б, ал. 2

Разпределение на институциите в групи по критерий „образователно ниво на родителите (настойниците)“

В процент от отговорилите		Процент на родители с по-ниско от средно образование			
		(в %)			
		над 60 %	40 – 60 %	20 – 39 %	до 20 %
% на родители с по-ниско от основно образование	над 50 %	5	4	3	Не се финансира
	30 – 50 %	4	3	2	Не се финансира
	10 – 30 %	3	2	1	Не се финансира
	до 10 %	2	1	Не се финансира	Не се финансира

„

43. Създава се приложение № 6б към чл. 52б, ал. 3:

„Приложение № 6б към чл. 52б, ал. 3

Размер на финансирането на институциите за работа с деца и ученици от уязвими групи според групата за финансиране

Група за финансиране на детската градина или училището	Размер на финансирането за едно дете в детска градина и ученик в основната образователна степен в училищата в дневна форма на обучение (левове на дете/ученик)
1-ва	40
2-ра	80
3-та	120
4-та	160
5-а	200

„

§ 3. В случай на намаляване на средствата за издръжка на дейностите по възпитанието и обучението на децата и учениците за 2018 г. спрямо размера на средствата за същия брой деца и ученици, изчислен на годишна база въз основа на стандарта за едно дете или ученик, в сила към 31 декември 2017 г., първостепенните разпоредители с бюджет могат да включат във формулата за разпределяне на средствата по чл. 282, ал. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование допълнителен компонент за компенсирание на отрицателните разлики на детските градини и училищата.

§ 4. Намаляването на средствата се установява, като се направи сравнение на средствата по утвърдената формула за 2017 г., произчислена със стандартите за финансиране на делегираните от държавата дейности по образованието, в сила към 31 декември 2017 г., и броя на децата и учениците към 1 януари 2018 г. и базовата формула за 2018 г. Базовата формула се разработва със стандартите, броя на институциите, броя на групите и

паралелките и броя на децата и учениците от 1 януари 2018 г. След установяването на разликите в средствата по формулата за всяка институция се разработва вариант на формулата за 2018 г., с който следва да се компенсират отрицателните разлики на институциите за 2018 г. спрямо преизчислената формула за 2017 г.

§ 5. С компонента по § 3 се разпределят средствата за компенсиране на отрицателните разлики по § 2 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2018 г. между детските градини и училищата, за които намаляването на средствата за съответната институция по формулата за 2018 г. спрямо размера на средствата за същия брой деца и ученици, изчислен по формулата за 2017 г., не е изцяло компенсирано чрез приетия модел на формулата за 2018 г.

§ 6. Не се осигуряват средства по стандарта за образователна институция за детски градини, преобразувани след влизането в сила на това постановление чрез отделяне от или чрез разделяне на детски градини, открити преди влизането в сила на това постановление.

Разпоредби към ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 289 на МС от 12.12.2018 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет

(ДВ, бр. 105 от 18.12.2018 г., в сила от 18.12.2018 г.)

§ 3. В Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, приета с Постановление № 219 на Министерския съвет от 2017 г. (обн., ДВ, бр. 81 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 31 от 2018 г.), се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 13 се създават ал. 3 - 7:

„(3) Когато със средствата по ал. 1 се осигурява закуска, средствата се използват за предоставяне на основна закуска или за подкрепителна закуска (подкрепително хранене) в зависимост от подадената заявка от детската градина, училището или центъра за специална образователна подкрепа.

(4) Основната закуска по ал. 3 осигурява 20 на сто от енергийното съдържание на храната за деня на съответната възрастова група и се предоставя сутрин до 9,00 часа.

(5) Подкрепителната закуска (подкрепителното хранене) по ал. 3 осигурява 10 - 15 на сто от енергийното съдържание на храната за деня за съответната възрастова група и се предоставя:

1. в голямото междучасие сутрин за децата от подготвителните групи в държавните и в общинските училища и в центровете за специална образователна подкрепа;

2. в голямото междучасие сутрин или след обяд за учениците от I до IV клас в държавните и в общинските училища и в центровете за специална образователна подкрепа;

3. съобразно дневния режим на съответната детска градина за децата от задължителното предучилищно образование.

(6) Закуската на децата от задължителното предучилищно образование в детските градини, училищата и центровете за специална образователна подкрепа, както и на учениците от I до IV клас се осигурява в съответствие с изискванията на Наредба № 37 на министъра на здравеопазването от 2009 г. за здравословното хранене на учениците (ДВ, бр. 63 от 2009 г.), на Наредба № 6 на министъра на здравеопазването от 2011 г. за здравословно хранене на

децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения (ДВ, бр. 65 от 2011 г.) и на Наредба № 9 на министъра на земеделието и храните от 2011 г. за специфичните изисквания към безопасността и качеството на храните, предлагани в детските заведения, училищните столове и обектите за търговия на дребно на територията на училищата и на детските заведения, както и към храни, предлагани при организирани мероприятия за деца и ученици (обн., ДВ, бр. 73 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60 от 2012 г., бр. 85 от 2015 г. и бр. 81 от 2018 г.; Решение № 2308 на Върховния административен съд от 21.02.2018 г. по а.д. № 927 от 2017 г. - ДВ, бр. 93 от 2018 г.).

(7) Педагогическият съвет взема решение за вида на предлаганата закуска - основна закуска или подкрепителна закуска (подкрепително хранене), след проучване на мнението на родителите и при отчитане на мнението на обществения съвет."

2. Създава се чл. 16а:

„Чл. 16а. (1) От държавния бюджет се предоставят целеви средства за занимания по интереси, организирани от държавните и общинските училища, за развитие на способностите, компетентностите и за изява на дарбите на учениците.

(2) Средствата по ал. 1 се предоставят на първостепенните разпоредители с бюджет въз основа на нормативи за занимания по интереси за институция и за ученик в дневна форма или в дуална система на обучение, определени с акта по чл. 282, ал. 3 от ЗПУО, като броят на учениците се определя по данни от НЕИСПУО към 1 януари на текущата година.

(3) Средствата по ал. 1 на общинските училища се разпределят, както следва:

1. 100 на сто от норматива за занимания по интереси на институция и 88 на сто от норматива за занимания по интереси за ученик по броя на учениците;

2. неразпределените дванадесет на сто от средствата по т. 1 се разходват от първостепенните разпоредители с бюджет за организиране на изяви, включително състезания, концерти и други, с учениците, които участват в заниманията по интереси на територията на общината.

(4) Министърът на образованието и науката, министърът на културата и министърът на младежта и спорта разпределят пълния размер на получените от държавния бюджет средства за занимания по интереси между финансираните от тях училища съобразно нормативите за занимания по интереси на институция и на ученик в дневна форма или в дуална система на обучение."

3. Създава се чл. 16б:

„Чл. 16б. (1) С получените по реда на чл. 16а, ал. 3, т. 1 и ал. 4 средства училищата финансират разходи за възнаграждения на ръководителите на групи за занимания по интереси, за външни изпълнители, за закупуване на материали, за абонамент за специализирана литература и електронни продукти, за посещение на културни, исторически и спортни обекти, за изяви и за транспорт.

(2) Разходите за възнаграждения на педагогическите и непедагогическите специалисти от училището са съгласно определените във вътрешните правила размери за работната заплата.

(3) Разходите за посещения на културни, исторически и спортни обекти заедно с извършените във връзка с тях разходи за транспорт не могат да надвишават 10 на сто от размера на предоставените на училището средства.

(4) Неусвоените средства в края на годината остават в преходен остатък, включват се в бюджета на училището за следващата година и се разходват само за дейности за занимания по интереси.

(5) При установяването на увеличаващ се преходен остатък по бюджета на училището за сметка на неусвоени средства за занимания по интереси за период три последователни години финансирането на заниманията по интереси за училището се преустановява до усвояването на реализирания преходен остатък. Директорът на училището представя на първостепенния разпоредител с бюджет подробен анализ за неизпълнението на програмите за занимания по интереси по държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(6) С получените средства по ал. 1, включително останалите в преходен остатък средства по ал. 4, училищата не могат да финансират дейности за занимания по интереси, финансирани за сметка на европейски фондове и програми."

4. Създава се чл. 16в:

„Чл. 16в. (1) Със средствата по чл. 16а, ал. 3, т. 2, както и с намалените от училищата средства за изпълнение на изисквания за организиране и провеждане на занимания по интереси съгласно държавния образователен стандарт за приобщаващото образование, първостепенните разпоредители с бюджет, финансиращи общински училища, могат да извършват разходи за транспорт, наем на зали и оборудване за провеждане на изяви и дейности, свързани със занимания по интереси.

(2) Неусвоените средства по ал. 1 в края на годината се възстановяват в централния бюджет.

(3) Със средствата по чл. 16а не може да се финансират дейностите за занимания по интереси, утвърдени в годишната програма по чл. 17, ал. 1 на центровете за подкрепа за личностно развитие.

(4) Министърът на образованието и науката, министърът на културата и министърът на младежта и спорта разпределят намалените от училищата средства за изпълнение на изисквания за организиране и провеждане на занимания по интереси съгласно държавния образователен стандарт за приобщаващото образование между останалите финансирани от тях училища въз основа на броя на учениците за провеждане на изяви и дейности."

5. В чл. 52а се създава ал. 4:

„(4) В случаите, когато детската градина или училището не може да осигури изпълнението на дейността по ал. 1, се допуска възлагането ѝ на външни изпълнители, като средствата се предоставят само за разходи за труд на наетите лица за изпълнението на конкретните дейности."

6. В чл. 52б:

а) в ал. 1 думите „**децата и учениците в основната степен на образование и в които броят на записаните деца в детската градина или на учениците в основната степен на образование в училището е не по-малко от 15**“ се заменят с „**децата и учениците и в които броят на записаните деца в детската градина или на учениците в училището е не по-малко от 15**“;

б) в ал. 3 думите „**в основната степен на образование**“ се заличават.

7. Създава се чл. 57а:

„Чл. 57а. (1) В случаите, когато броят на децата в яслените групи в детските градини, изчислен на базата на средна месечна посещаемост за

период три последователни месеца, е по-малък от 12, максималният брой на децата в яслените групи може да бъде завишен над максималния по приложение № 7 или над определения по реда на чл. 57 с до 3 деца.

(2) Завишаването на броя на децата по ал. 1 се извършва след решение на общинския съвет и при условие че са спазени здравните изисквания към детските ясли, определени с наредба на министъра на здравеопазването, и изискванията на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центрове за подкрепа за личностно развитие.

(3) Решението на общинския съвет по ал. 2 се взема за период една учебна година само в общини с недостиг на места в яслите и в яслените групи в детските градини."

8. В чл. 61, ал. 5 накрая се поставя запетая и се добавя „**съгласувано с началника на регионалното управление на образованието**".

9. В чл. 63:

а) в ал. 1 т. 2 и 3 са изменят така:

„2. две паралелки - при минимален брой 13 ученици - за паралелките в класовете от началния етап на основното образование, и 15 ученици - за паралелките в класовете от прогимназиалния етап на основното образование при училищен план-прием и при държавните спортни училища, както и на първи и на втори гимназиален етап на средното образование;

3. три паралелки - при минимален брой 17 ученици - за паралелките в класовете от началния етап на основното образование, и 20 ученици - за паралелките в класовете от прогимназиалния етап на основното образование при училищен план-прием и при държавните спортни училища, както и на първи и на втори гимназиален етап на средното образование.";

б) в ал. 3 накрая се поставя запетая и се добавя „**но не по-малък от 9 в паралелки за придобиване на квалификация по защитените от държавата специалности от професии и не по-малък от 12 в паралелки по специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда.**"

10. В чл. 69, ал. 4 накрая се добавя „**и след съгласуване с финансиращия орган**".

11. Приложение № 1в към чл. 14, ал. 1 се изменя така:

„Приложение № 1в към чл. 14, ал. 1

Заявка за участие за подпомагане храненето на децата от подготвителните групи в детските градини и училищата и на учениците от I до IV клас

Входящ номер: .....

Част I

Информация за заявителя

Наименование на училището/детската градина: .....

Име на директора: .....

Част II

Дейности, за които се кандидатства
(попълнете с ДА или НЕ)

1. Осигуряване на закуска:

а) основна .....

б) подкрепителна (подкрепително хранене) .....

2. Подпомагане на обедното хранене на учениците при целодневна организация на учебния ден .....

.....

Част III

Количествени показатели

Брой деца/ученици в детската градина/училището, включени във:						
Дейности по част II	Подготвителни групи	I – IV клас, в т.ч.:	I клас	II клас	III клас	IV клас
Дейност по т. 1, буква „а“						
Дейност по т. 1, буква „б“						
Дейност по т. 2						

12. Приложение № 66 към чл. 52б, ал. 3 се изменя така:

„Приложение № 66 към чл. 52б, ал. 3

Размер на финансирането на институциите за работа с деца и ученици от уязвими групи според групата за финансиране

Група за финансиране на детската градина или училището	Размер на финансирането за едно дете в детска градина и ученик в основната образователна степен в училищата в дневна форма на обучение (левове на дете/ученик)	Размер на финансирането за ученик в I и II гимназиален етап в дневна форма и в дуална система на обучение (левове на ученик)
1-ва	40	20
2-ра	80	40
3-та	120	60
4-та	160	80
5-а	200	100

„